

СТУДИИ НА СЛУЧАЈ ЗА ТЕСТ НА ПРОВЕРКА НА ЗНАЕЊЕТО ГРАЃАНСКО ПРАВО

Студија на случај бр. 1

На второто рочиште за главна расправа тужениот предложил да се изведе доказ со сослушување на сведок посочувајќи ги фактите кои ќе се утврдат од неговиот исказ. На прашање на судот зошто го предлага изведувањето на тој доказ во таа фаза од постапката наведува дека по одржувањето на првото рочиште за главна расправа, сведокот кој бил сослушан на првото рочиште му кажал за тоа дека посочениот сведок ги знае наведените факти.

Прашање бр. 1 Дали судијата може да го повика сослушаниот сведок да посведочи дали на тужителот му кажал дека лицето кое тужителот го предлага како сведок ги знае фактите?

Прашање бр. 2 Дали судијата може да одлучи дали ќе го прифати предлогот за сослушување на сведокот, врз основа на појаснувањето, од страна на тужителот, со кои сторува веројатно дека без негова вина не бил во можност да го предложи сведокот?

Прашање бр. 3 Дали судијата може да го одбие предлогот врз основа на исказот на сослушениот сведок, од кој судот заклучува дека уште во текот на давањето на исказот, сведокот го спонемал лицето кое сега тужителот го предлага како сведок, а тужителот не го предложил во тој момент?

Студија на случај бр. 2

Судот во текот на постапката сослушал сведок. Сведокот сакал да ја напушти судницата по давањето на исказот. Судот му дозволил да ја напушти судницата. полномошникот на тужителот истакнал приговор дека Судот не смеел да му дозволи на сведокот да ја напушти судницата.

Прашање бр. 1 Дали судот можел да му дозволи на сведокот да ја напушти судницата?

Прашање бр. 2 Дали сите повикани сведоци се присутни во судницата кога се сослушуваат?

Прашање бр. 3 Доколку сведокот кој е сослушан е во судницата дали судот може да го повика повторно да сведочи?

Студија на случај бр. 3

Во текот на сослушувањето на вештакот од страна на полномошникот на странката, претседателот на советот не дозволил определено прашање. Прашањето и причината не ги внел во записникот.

Прашање бр. 1 Дали претседателот на советот правилно постапил?

Прашање бр. 2 Дали судот може да го одбие прашањето затоа што полномошникот на странката прашал врз основа на која научна доктрина вештакот го дал своето мислење?

Прашање бр. 3 Дали судот ќе му дозволи поставување на прашања на вештакот, од страна на полномошникот кој веќе звршил со поставување на прашања?

Студија на случај бр. 4

На почетокот на првото рочиште за главна расправа, за спор од мала вредност, тужителот ја повлекол тужбата, а тужениот не бил присутен на рочиштето, за кое не бил уредно повикан. Тужениот дал писмен одговор на тужбата.

Прашање бр. 1 Дали судијата можел да донесе решение со кое се констатира повлекување на тужбата?

Прашање бр. 2 Дали во спор од мала вредност мора да има согласност од тужениот за повлекување на тужбата?

Прашање бр. 3 Дали е од значење фактот дека тужениот не бил уредно повикан?

Студија на случај бр. 5

На подготвителното рочиште не бил присутен тужениот уредно повикан. Судијата го одржал подготвителното рочиште, на кое тужителот останал при тужбеното барање, но побарал и камата на износот кој го побарувал на име долг со тужбата, а во која не било побарано камата. Судијата на истото закажал главна расправа, соопштувајќи го терминот за одржување на истата. Неколку денови по одржување на подготвителното рочиште тужениот доставил поднесок со кој го известил судот дека бил болен и затоа не можел да присуствува на подготвителното рочиште, но се согласува да продолжи постапката со главна расправа, со тоа што судот да му достави покана за истата на неговата адреса. Судијата не му доставил покана, на рочиштето за главна расправа не дошол тужениот, ги извел доказите кои биле предложени со тужбата и одговорот на тужбата и ја заклучил расправата.

Прашање бр. 1 Дали судијата бил должен да му достави покана за рочиште за главна расправа на тужениот?

Прашање бр. 2 Дали судијата можел да ја заклучи главната расправа?

Прашање бр. 3 Дали тужителот можел да ја преиначи тужбата?

Студија на случај бр. 6

Судијата на подготвителното рочиште ги прифатил предложените доказите од двете странки. Тужителот предложил сослушување на 5 сведоци, а тужениот на 3-ца сведоци. На првото рочиште за главната расправа се јавиле 4-ца сведоци предложени од тужителот и двајца од тужениот. Едниот сведок предложен од тужениот не бил уредно повикан. Откако ги сослушал четворицата сведоци предложени од тужителот и двајцата сведоци од тужениот, судот го отповикал своето решение со кое го дозволил сослушувањето на третиот сведок предложен од тужениот, образлагајќи дека од нивните искази може да ги утврди фактите и наводите дадени во одговорот на тужбата. По однос на четвртиот сведок предложен од тужителот кој бил уредно повикан, судот донел решение присилно да биде доведен за наредното рочиште за главна расправа. На новото рочиште присилно бил доведен сведокот предложен од тужителот и судот го сослушал. По неговото сослушување донел решение со кое си го отповикал решението да не се сослушува третиот сведок предложен од тужениот, образлагајќи дека од исказот на сведокот кој го сослушал произлегла потреба да се сослуша и овој сведок.

Прашање бр. 1 Дали судот можел да го отповика решението да не се сослушува третиот сведок?

Прашање бр. 2 Дали судот можел веднаш да го сослуша третиот сведок предложен од тужениот доколку истиот тужениот го довел во судот и кажал дека е присутен во ходникот?

Прашање бр. 3 Дали судот можел да даде наредба за присилно доведување на сведокот кој не се јавил на поканата?

Студија на случај бр. 7

По завршување на подготвителното рочиште на судот му бил доставен поднесок од тужениот со кој го известува судот дека тече парница помеѓу истите странки за истата правна работа. Кон поднесокот доставил и докази тужба и записник од одржано подготвително рочиште. Судијата донел решение со кое ја отфрлил тужбата и истото го доставил до странките на денот кога било закажана главната расправа и ги известил дека истата нема да се одржи затоа што е донесено решение за отфрлање на тужбата.

Прашање бр. 1 Дали судијата можел да го донесе решението на начин на кој што го донел?

Прашање бр. 2 Дали судијата требало да одржи подготвително рочиште, и главна расправа, а потоа да донесе решение?

Прашање бр. 3 Дали судијата задолжително требало да го прибави и предметот на кој се повикал тужениот за течење на парница

Студија на случај бр. 8

Во текот на главната расправа полномошникот на тужителот го навредил тужениот. Судот го опоменла тужителот и го предупредил дека ќе го казни со парична казна доколку повторно го навреди. Полномошникот повторно го навредил тужениот, судот му изрекол парична казна и го отстранил од судницата. Тужителот побарал рочиштето да се одложи. Судијата го одбил таквото барање и го одржал рочиштето без полномошникот на тужителот и без тужителот кој откако го чул решението на судот ја напуштил судницата:

Прашање бр. 1 Дали судот можел да го одржи рочиштето?

Прашање бр. 2 Дали судот можел да го казни парично полномошникот без да го опомене?

Прашање бр. 3 Дали судот можел да го казни и тужителот затоа што ја напуштил судницата?

Студија на случај бр. 9

По одржување на првото рочиште за главна расправа на кое биле изведени сите докази вклучително и доказот сослушување на странки, останало како доказ да се прибават списи од друг судски предмет како доказ. Во меѓувреме до одржување на второто рочиште се променил советот.

Прашање бр. 1 Како треба да попстапи новиот совет?

Прашање бр. 2 Дали странките можат повторно да ги истакната предлозите за изведување на доказите кои претходниот совет ги одбил со истото образложение за потребта од нивно изведување, кое го дале пред претходниот совет?

Прашање бр. 3 Дали советот ако одлучи повторно да изведе доказ со увид на лице место, кој претходно бил извршен во присуство на вештак, мора да го изведе овој доказ

повторно во присуство на вештак?

Студија на случј бр. 10

Тужениот во поднесок кој го доставил во периодот од одржување на подготвителното рочиште до терминот за одржување на главната расправа го признал тужбеното барање. Судот без да го сочека терминот на одржување на главната расправа и без да го достави поднесокот до тужителот донел пресуда поради признание. Пресудата ја доставил заедно со поднесокот до тужителот.

Прашање бр. 1 Дали судот постапил правилно?

Прашање бр. 2 Доколку за постапување е надлежен совет во конкретниот случај пресудата можел да ја донесе претседателот на советот?

Прашање бр. 3 Ако тужениот го признал тужбенот барање, но го оспорил барањето за камата дали судот можел да донесе пресуда врз основа на признание?

Студија на случај бр. 11.

Пред судот се водела пранична постапка за надомест на штета причинета од тужениот на тужителот со кривично дело, учество во тепачка. Во текот на постапката било донесено решение за изведување на доказ со увид во списите на кривичниот предмет. Од кривичниот суд до изведување на останатите докази не бил доставен кривичниот предмет, па советот одлучил да ја заклучи главната расправа и да ги сочека списите, затоа што странките биле учесници во кривичната постапка и им е позната содржината на списите.

Прашање бр. 1 Дали судот можел да ја заклучи главната расправа?

Прашање бр. 2 Дали советот во текот на советувањето и гласањето може да одлучи да не го сочекаат доставувањето на кривичниот предмет затоа што утврдиле дека од изведените докази можат да ја утврдат фактичката состојба и да донесат пресуда?

Прашање бр. 3 Ако по заклучување на главната расправа тужителот кој го предложил како доказ кривичниот предмет, со писмен поднесок го повлече овој доказ, дали судот може да донесе пресуда?

Студија на случај бр. 12.

Во текот на советувањето и гласањето советот одлучил главната расправа повторно да се отвори, заради разјаснување на некои важни прашања. На рочиштето за објава на пресудата бил присутен полномошникот на тужениот, но не бил присутен тужителот ниту неговиот полномошник. Судот на тужениот му соопштил дека главната расправа повторно се отвара и му го соопштил терминот за одржување на рочиштето, воедно не доставил покана за полномошникот на тужениот затоа што тој бил уредно повикан за рочиштето за објавување на пресудата. На рочиштето за главна расправа не дошол ниту полномошникот на тужителот ниту полномошникот на тужениот. Судот до тужениот доставил известување дека на главната расправа не се јавил тужителот и го повикал во рок од 8 дена да се произнесе дали се согласува тужбата да се смета за повлечена. Тужениот на таквото известување доставил поднесок дека тој не бил уредно повикан и дека судот требало да му достави покана на неговиот полномошник и тој сака рочиштето да се одржи.

Прашање бр. 1 Дали судот бил должен да му достави покана и кому?

Прашање бр. 2 Дали полномошникот на тужителот бил уредно повикан?

Прашање бр. 3 Ако тужениот се јавел на рочиштето закажано по повторното отварање на главната расправа и побара судот да го одложи истото затоа што тој дознал за терминот од полномошникот на тужителот пред 10 дена и смета дека со тоа што не му е испратена покана на неговиот полномошник му е ускаратено правото да расправа, дали судот треба да го прифати барањето за одлагање на рочиштето?

Студија на случај бр. 13.

Тужителот е сопственик на градежно земјиште во Скопје на кое има изградено објект кој е во тек на легализација. За пристап до неговата куќа користел дел од парцелата на соседот кој добил дозвола за градба на објект и повеќе неможе да го користи тој пат за влез со кола туку само пеш. Парцелата на тужителот од другата страна се граничи со градежно неизградено земјиште сопственост на Република Македонија и преку тоа земјиште може да дојде до неговата куќа и пеш и со кола. Тужителот се обратил до Државниот правобранител за склучување на договор, но не дошло до склучување на договор. Во имотениот лист за парцелата сопственост на Република Македонија стои дека е корисник е АД за изградба и стопанисување со станбен и со деловен простор од значење за републиката.

Прашање бр. 1 На кој начи тужителот може да го оставари своето барање?

Прашање бр. 2 Дали истакнатиот приговор на тужениот Република Македонија за недостаок на пасивна легитимација е основан кога истиот се повикува на фактот дека корисник е АД за изградба и стопанисување со станбен и со деловен простор од значење за републиката?

Прашање бр. 3 Дали судот ќе го усвои барањето на застапникот по закон за тужениот судот да определи вештачење затоа што истиот тешко доаѓа до податоци кои му се нужни за изготвување на вештачење и неможе да обезбеди парични средства за вештачењето?

Студија на случај бр. 14.

Лицето Р.С. Од Скопје со договор за купопродажба склучен помеѓу него и лицето Т.М. дд Скопје во 1971 година купил земјиште во с. Волково во Скопје на кое изградил објект без градежна документација. Договорот е склучен во писмена форма и потпишан од двете договорни страни, но не е заверен од надлежниот суд затоа што продавачот над земјиштето имал право на користење поради влегување на истото во градежен реон, согласно тогаш важките прописи. Купувачот сега е починат и неговите законски наследници сакаат да ги регулираат правата над земјиштето. Тужениот во катастарската евиденција е запишан како корисник на земјиштето, но е поранешен сопственик на истото. Законските наследници поднеле тужба до судот против продавачот Т.М. за утврдување право на сопственост.

Прашање бр. 1 Каква одлука треба да донесе судот?

Прашање бр. 2 Како се легитимираат законските наследници пред судот?

Прашање бр. 3 Ако судот одржал по предметниот спор главна расправа и ги извел предложените докази, дали може да се огласи за стварно ненадлежен за постапување по тужбата и да ја отфрли?

Студија на случај бр. 15

Тужителот на почетокот на главната расправа, ја повлекол тужбата, затоа што тужениот во меѓувреме постапил по неговото тужбено барање, за што доставил доказ и ги навел трошоците кои ги побарува. На рочиштето не бил присутен тужениот. Судот, донел решение со кое го констатирал повлекувањето на тужбата и одлучил по барањето за трошоците во постапката.

Прашање бр. 1 Дали судот правилно постапил?

Прашање бр. 2 Ако судот донел решение само со кое се констатира повлекување на тужбата, а тужителот со поднесок кој го доставил до судот во рок од 3 дена откако го примил решението, побара судот да донесе решение со кое ќе се изврши поправање на решението на начин што ќе се внесат и трошоците, како ќе постапи судот?

Прашање бр. 3 Ако тужителот не достави доказ дека тужениот ја исполнил својата

обврска од која причина истиот и ја повлекува тужбата, па судот во изреката на решението со кое констатира дека тужбата е повлечена наведе дека секоја странка ги поднесува своите трошоци во постапката. Како ќе постапите со поднесокот со кој тужителот по приемот на решението бара судот да донесе одлука за трошоците во постапката и достави доказ дека тужениот ја исполнил својата обврска ?

Студија на случај бр. 16 .

Во текот на сослушувањето на сведокот претседателот на советот забранил поставување на определено прашање, поставено од тужителот. Тужителот побарал за тоа да одлучи советот. Претседателот на советот го одбил ваквото барање на тужителот.

Прашање бр. 1 Дали претседателот на советот правилно одлучил?

Прашање бр. 2 Ако советот одлучил да забрани поставување на определено прашање од некоја странка, а спротивната странка која претходно приговорила на поставување на ваквото прашање побара советот да го дозволи прашањето како ќе постапи советот?

Прашање бр. 3 Дали советот може да олучи да го повика сведокот повторно да сведочи но само на определена околност или доколку одлучи повторно да го сослуша мора да даде целосен исказ?

Случај бр. 17.

Судот одлучувал по тужба на тужителот за надомест на штета. Во завршен збор полномошникот на тужителот навел дека откако биле изведени доказите произлегло дека е потребно да биде зголемено тужбеното барање од 500.000,00 денари на 700.000,00 денари. Судот, донел пресуда со која делумно го усвоил тужбеното барање и го задолжил тужениот да му исплати на тужителот на име надомест на штета износ од 550.000,00 денари.

Прашање бр. 1. Дали судот можел да одлучува по тужбено барање ое тужителот го зголемил во завршен збор?

Прашање бр. 2 Доколку тужителот во завршен збор побара судот да го задолжи тужениот со камата од датум кој е пред датумот од кој било побарано течење на камата, односно побара камата за поголем временски период, дали судот ќе го третира како зголемено тужбено барање или не?

Прашање бр. 3 Дали тужениот може да истакне приговор за стварана

ненадлежност на судот во завршен збор?

Студија на случај бр. 18.

Во текот на подготвителното рочиште тужениот го реметел редот во судницата. Судијата го опоменал, но тој и понатаму продолжил да го ремети редот. Судијата го отстранил тужениот кој на рочиштето имал и полномошник адвокат. Полномошникот на тужениот побарал рочиштето да се одложи затоа што се работи за подготвително рочиште и на истото се предлагаат докази, па поради отсуство на тужениот полномошникот не е во состојба да ги предложи сите релевантни докази, бидејќи неможе да се консултира со тужениот. Судот не го прифатил барањето за одлагање на рочиштето и продолжил со истото, го одржал, одлучил кои докази ги прифаќа и закажал главна расправа.

Прашање бр. 1 Дали судијата правилно постапил?

Прашање бр. 2 Ако на главната расправа полномошникот на тужениот предложи изведување на докази кои не ги предложил на подготвителното рочиште, за што како причина го навел отстранувањето на тужениот од подготвителното рочиште и немањето можност да се консултира со тужениот, дали судот ќе ги прифати доказите?

Прашање бр. 3 Доколку по отстранувањето на тужениот судот го отстранил и полномошникот на тужениот затоа што се однесувал недолично по соопштување на одлуката на судот за отстранување на тужениот, а судот го одржал подготвителното рочиште во отсуство и на полномошникот на тужениот, судот треба да ги прифати доказите кои ги предложи полномошникот на тужениот на главната расправа.

Студија на случај бр. 19.

Судот постапувал по тужба за утврдување право на сопственост на недвижност. На подготвителното рочиште донел решение со кое го прифатил доказот увид на лице место со вешто лице предложен од тужителот. На подготвителното рочиште биле присутни полномошниците на двете странки и судот го соопштил терминот кога ќе се изврши увидот на лице место. На денот на одржувањето на увидот не се јавил полномошникот на тужениот. Судот по завршување на увидот на лице место веднаш закажал главна расправа соопштувајќи го терминот усно на присутниот полномошник на тужителот. За полномошникот на тужениот не била доставена покана за рочиштето за главна расправа. До терминот на одржување на главната расправа вештото лице кое присуствувало на увидот го известил судот дека и по извршениот увид на лице место и извршените премерувања согласно задолжението дадено од судот нема промени во вештачењето кое е доставено со тужбата. Ова известување судот го доставил до полномошникот на

тужениот. Како полномошникот на тужениот не се јавил на рочиштето за главна расправа, судот го одржал во негово отсуство и ја заклучил.

Прашање бр. 1 Дали судот постапил правилно?

Прашање бр. 2 Дали судот може да одлучи увидот на лице место да се одржи само во присуство на претседателот на советот?

Прашање бр. 3 Доколку увидот не се одржи затоа што тужениот со писмен поднесок го известил судот дека е спречен од оправдани причини да присуствува, а нема полномошник, дали судот е должен да му достави покана за новозакажаниот термин за увид на лице место?

Студија на случај бр. 20.

Тужителот купил градежно земјиште од тужениот во 1969 година на кое тужениот имал право на користење. За купопродажбата склучиле усмен договор Тужителот на земјиштето во текот на 1970-72 година изградил куќа без градежна документација и во тек е постапка за легализација на објектот. Тужителот во меѓувреме како поранешен сопственик на земјиштето истото го приватизирал и истиот е запишан како сопственик на земјиштето во катастарската евиденција. Со тужбата тужителот бара судот да утврди дека према тужениот се стекнал со право на сопственост, да го задолжи тужениот да му го признае правото на сопственост и да трпи промена во катастарската евиденција на начин што тужителот ќе биде запишан како сопственик на земјиштето. Тужениот во одговор на тужбата навел дека тој не го продал земјиштето и дека не склучил усмен договор со тужениот, но тужениот самоволно му го узурпирал земјиштето. Тужителот со тужбата предлага сведоци кои биле присутни на склучување на договорот. Тужениот како доказ предложил сослушување на странки и доказ уверение од Агенцијата за катастар на недвижности дека до 1965 година тој бил сопственик на земјиштето, а од 1965 истиот е запишан како корисник се до 2013 година кога врз основа на решение од надлежен орган е запишан како сопственик на земјиштето, во постапка за приватизација на истото.

Прашање бр. 1 Дали тужбеното барање е основано?

Прашање бр.2 Дали тужителот треба да достави вештачење ако како доказ доставува имотен лист од кој се гледа дека тужениот е запишан како сопственик на предметното земјиште во квадратура колку што била предмет на купопродажаба ?

Прашање бр. 3 Доколку земјиштето беше запишано со право на користење на име на тужениот и е поднесено барање за приватизација на земјиштето од страна на тужениот, како треба да постапи судијата?

Студија на случај бр. 21

Тужителот е сопственик на стан, кој врз основа на усен договор за закуп го издал на тужениот на точно определено време, со можност за продолжување на рокот. Веднаш, по истекот на рокот за кој бил склучен договорот, тужителот писмено го известил тужениот дека не го продолжува времето на закуп, барајќи тужениот да се иссели од станот во рок од 30 дена од приемот на барањето. Тужениот по приемот на барањето, во рокот кој го определил тужителот не се исселил од станот, поради што тужителот побарал судска заштита. Со тужбата тужителот предложил да се изведат како доказ: Имотен лист, писмен договор за закуп, отказно писмо и сослушување на странки.

Во одговор на тужба тужениот го оспорил тужбеното барање затоа што сметал дека тужителот бил должен пред истекот на рокот на договорот да бара негово исселување, а не по истекот, дека поради тоа договорот бил премолчно продолжен и дека тој е совесен фактички владетел, спремен и во иднина да ја плаќа договорената закупнина.

Прашања:

1. Со каква тужба тужителот може да побара судска заштита?
2. Дали застарува правото на сопственикот за поднесување тужба, за поврат на индивидуално определена ствар која е во фактичка власт на држателот?
3. Што треба да докаже сопственикот за да може да бара судска заштита на правото на сопственост со тужба за поврат на ствар?

Студија на случај бр. 22

Тужителот по основ на договор за купопродажба и второтужениот по основ на градење се сосопственици на посебни делови од зграда изградена на градежно земјиште на една катастарска парцела. Посебните етажни делови од зградата се запишани во посебните Имотни листови на име на странките.

Градежното земјиште на кое е изградена зградата (градежното изградено земјиште под зграда) и градежното неизградено земјиште (дворно место) кое е предмет на спорот се запишани како сопственост на првотужениот Република Македонија, а како корисник на истото земјиште е запишан само второтужениот, иако фактички корисник покрај второтужениот е и тужителот.

Прашања:

1. Со каква тужба фактичкиот држател, односно корисник на градежно изградено и неизградено земјиште земјиштето, може да бара судска заштита ?

2. Ако РМ е сопственик на градежното земјиштето под зграда и на неизграденото градежно земјиште, а тужителот и второтужениот се сосопственици на изградениот објект и фактички заеднички корисници на градежното земјиште на кое е запишано корисничко право само на второтужениот, какво право на заштита има тужителот?

3. Што е заедничка сопственост?

Студија на случај бр. 23

Тужителката и тужениот се брачни другари, кои бракот го склучиле пред повеќе од 20 години а истиот е разведен пред една година. Во текот на траењето на бракот биле родени две заеднички деца. Тужителот бил вработен и остварувал приходи, а тужената не била вработена и не остварувала приходи, но за сето време се грижела за одржување на домаќинството на сите членови на семејството. Во текот на бракот тужителката и тужениот изградиле семејна зграда на земјиште на кое тужениот бил сопственик по основ на наследување. Во семејната зграда тужителката и тужениот заедно живееле се до разводот на бракот, од кога тужителката го напуштила тужениот.

Во јавните книги, семејната зграда и земјиштето биле запишани на име на тужениот.

Прашања:

1. Дали тужителката има право со тужба да бара утврдување право на сосопственост на недвижниот имот запишан на име на тужениот и по кој основ?

2. Што е сосопственост?

3. Ако сосопственичките делови не се определени, какви делови имаат сосопствениците?

Студија на случај бр. 24

Тужителот е сопственик на земјоделско земјиште оградено со природни меѓи, кое редовно го обработувал со житни култури. Покрај неговата парцела се протегал пат кој го користеле тој, тужениот и другите соседи за доаѓање пеш и со добиток до нивните имоти. Тужениот на точно определен ден, без согласност на тужителот искорнал дел од меѓата и преорал дел од парцелата на тужителот заради проширување на патот по кој не можел да минува со земјоделски машини, а тужителот за тоа дознал по 40 дена.

Прашања:

1. Со каква тужба тужителот го заштитил своето право на сопственост од дејствијата што ги презел тужениот?

2.Што се штити со тужба поради вознемирување на право на сопственост?

3.Дали кога со вознемирувањето на правото на сопственост е причинета штета, сопственикот има право да бара штета од третото лице?

Студија на случај бр. 25

Тужителот е сосопственик на 1/2 идеален дел од станбен објект изграден со неговата сопруга за време на траење на бракот. По смртта на сопругата, тужителот се преселил да живее кај неговата ќерка а во станбениот објект без согласност на тужителот се вселил неговиот внук од син – тужениот, во време кога се уште не била расправана оставината на покојната сопруга на тужителот.

Поради тоа тужителот поднел тужба за поврат на ствар, а тужениот во текот на постапката приговорил на нецелосна активна легитимација на тужителот, предлагајќи тужбеното барање да биде одбиено.

Прашања:

1.Дали тужителот како сосопственик на ½ идеален дел од станбениот објект има право да бара поврат на целиот предмет?

2.Дали застарува правото на сосопственикот за поднесување тужба, за поврат на сварта која се наоѓа во фактичка власт на трето лице, односно на држателот?

3.Што треба да докаже сосопственикот за да може да бара судска заштита на правото на сопственост со тужба за поврат на ствар?

Студија на случај бр. 26

Невладина организација која дејствувала во заштита на правата на корисници на дроги во текот на својата работа, во повеќе наврати добила поплаки од своите членови-корисници на дроги дека во Стоматолошката клиника не им се даваат услуги поддеднакво како на останатите граѓани. Така, кога корисници на дроги ќе побарале услуги во оваа здравствена институција тие веднаш биле упатувани најпрво да направат испитувања за ХИВ и други болести преносливи по крвен пат (Хепатит Ц) на Инфективна клиника, и доколку дојдат со позитивни резултати (најчесто хепатит Ц) истите стоматолошката услуга ја добивале во подрумски простории, со стара апаратура, принудени да платат дополнителни надоместоци за примена на заштитна опрема (скафандер, ракавици и санитетски

материјали). Овие лица биле идентификувани како корисници на дроги според дијагностичка шифра за опијатна зависност која била впишана во нивната здравствена легитимација/здравствено досие. Во постапка за заштита на правата на овие лица-корисници на дроги преку невладината организација, Стоматолошката Клиника во одговор навела дека ги превзема овие заштитни мерки од причини што оваа група на луѓе многу често можат да бидат носители на заразни болести, со што со ваквиот третман се штителе како здравствените работници така и останатите пациенти.

Прашања:

1. Дали во случајот препознавате дискриминација и во која област?
2. Што е дискриминација?
3. Што е директна дискриминација врз дискриминаторска основа?

Студија на случај бр. 27

Тужителот е Ром со македонско држајанство, кој во тужбата наведува дека на одреден датум патувал со членовите на своето семејство на свадба кај свои роднини во Италија. И покрај тоа што тужителот и членови на неговото семејство, поседувале уредни и важечки патни исправи, од граничните службеници биле повикани и испрашувани каде и зошто патуваат. Тужителот дал изјава и приложил доказ - гарантно писмо од роднините во Италија, но и покрај тоа без никакво образложение од припадниците на граничната полиција нему и на членовите на неговото семејство не им било дозволено да ја напуштат Република Македонија, односно да ја преминат границата. Во пасошите на тужителот и членовите на неговото семејство бил ставен печат - забрана за излез од РМ. Тужителот во тужбата наведува дека иако тој и сопругата биле вработени во РМ, сепак не им бил дозволен излез од државата како на други државјани на РМ, па сметаат дека ваквиот нееднаков третман бил исклучиво поради етничката припадност. Тужениот во одговор на тужба навел дека тужителот и неговото семејство не ги исполнувале условите за излез од РМ предвидени со Законот за гранични премини, односно дека не поседувале доволно пари и гарантно писмо, ниту докажале со сигурност од кои причини ја напуштаат државата.

Прашања:

1. Што е дискриминаторско однесување и постапување?
2. Кој може да поднесе тужба пред надлежен суд поради дискриминација?
3. Во постапката за судска заштита од дискриминација соодветно се применуваат одредбите?

Студија на случај бр. 28

Одредена банка пропишала со свои акти да не дозволува кредити на лица постари од 67 години, независно од материјалните можности и можности за давање гаранции за враќање на кредитот.

Прашања:

1. Дали во таков случај банката со донесените акти дискриминаторски се однесува спрема лицата постари од 67 години и по кој основ?

2. Покрај возраста, наброј ги другите основи на дискриминација?

3. Наброј во кои области се применува Законот за спречување и заштита од дискриминација?

Студија на случај бр. 29

Лицето А.Р. било со телесна попреченост, кое користело инавалидска количка. Тоа повеќе пати се обраќало до надлежните служби во Општина Б. со барање да се срушат ивичниците од тротоарот на аголот од ул.П. и ул.К. и да се прилагодат за непречено движење на лицата со телесна попреченост кои користат инвалидски колички. И покрај обраќањата, надлежните служби не постапиле по барањето, поради што лицето А.Р. со тужба побарало судска заштита.

Прашања:

1. Дали во случајот постои дискриминација и за кава дискриминација станува збор?

2. Кој суд би бил месно е надлежен да постапува во постапката за заштита од дискриминација?

3. Кои барања можат да се истакнат со тужба поради повреда од дискриминација?

Студија на случај бр. 30

Тужителката која била слепо лице, на возраст од 77 години со придружба на својата ќерка

вториот тужител, патувала со автобус на тужениот од еден во друг град. По влегување во автобусот, возачот кај тужениот инсистирал тужителката да го плати полниот износ на цената на картата, иако го информирале за тоа дека првата тужителка е слепо лице кое поседува книшка за повластено возење на инвалидно лице на одредени години, врз основа на што има право на намалување на цената на картата за 75% од полната вредност, а придружникот на бесплатен превоз. Поради тоа дошло до расправија во која возачот на тужениот на првата тужителка и рекол „што сакаш ти стара да се шверцуваш, срам да ти е“, инсистирајќи двете тужителки да го напуштат автобусот ако не сакаат да платат две карти со полна цена и дека во спротивно ќе повика полиција. Останатите патници ја слушале расправијата и тие се придружиле на барањето на возачот, тужителките да ја платат полната цена на картата или да излезат од автобусот. Ваквото однесување на возачот имало за последица сите патници да мислат дека тужителките имале намера да се шверцуваат. Заради настанатата непријатна и понижувачка ситуација спрема тужителките, тие биле принудени да купат карти по полна цена.

Прашања:

1. Дали во случајот постои дискриминаторско однесување на возачот вработен кај тужениот и по кој основ?
2. Кои барања можат да се истакнат со тужба поради повреда од дискриминација?
3. На чиј товар паѓа докажувањето во судска постапка дека нема дискриминација?

Студија на случај бр. 31

Тужителката која била Турчинка, била вработена кај тужениот како продавач во маркет на определено работно време, со можност за продолжување на договорот за вработување, во исто време со уште две продавачки кои биле Македонки, во чии договори била содржана одредба дека висината на платата е деловна тајна. Во текот на траењето на договорите, тужителката добила информација дека неа и била определена пониска плата од платата на другите две продавачки, поради што побарала заштита пред тужениот како работодавач да и биде исплатувана еднаква плата како на другите две продавачки, затоа што работела под еднакви услови и со исти работни обврски. На барањето на тужителката, тужениот не дал одговор. По истекот на определеното време за кое бил склучен договорот, на тужителката не и бил продолжен договорот за работа, а на другите две продавачки им бил продолжен.

Прашања:

1. Поради ова, тужителката ја повела граѓанската парница против тужениот за надомест на штета поради:

2. Што е виктимизација?

3. Што се смета за потешок облик на дискриминација во смисла на ЗСЗД?

Студија на случај бр. 32

Предлагачот В.К. и противникот С.К. се сосопственици на по ½ идеален дел на недвижен имот: семејна зграда и дворно место (градежно неизградено земјиште), во врска со кое не можеле да постигнат договор за физичка делба на семејната зграда и за начинот на управување и користење на заедничкото дворно место. Поради тоа во текот на вонпарничната постапка, било определено вештачење од геодетска област во кое било дадено мислење дека семејната зграда е физички деллива и мислење за начинот на управување и користење на заедничкото дворно место, кое не било оспорено од учесниците на постапката. Било спроведено и вештачење за утврдување на вредноста на заедничкиот имот, кое исто така не било оспорено од учесниците на постапката. Помеѓу учесниците постоел спор за тоа кој дел од заедничката семејна зграда на кого да припадне и спор за тоа кој дел да припадне на управување и користење од заедничкото дворно место, во врска со што предлагачот не дал оправдани причини, а противникот дал оправдани причини заради кои претендирал на истиот дел од заедничкиот имот на кој претендирал предлагачот.

Прашања:

1. Во ваков случај судот:

2. Што содржи предлогот за делба на заеднички предмет, односно имот?

3. Кога судот ќе ја прекине постапката за физичка делба?

Студија на случај бр. 33

Тужителите се деца на покојниот Д.С. а тужената вонбрачен другар на покојниот Д.С. Вонбрачната заедница во континуитет траела повеќе од 15 години и престанала со смртта на покојниот Д.С. За време на траење на вонбрачната заедница покојниот Д.С. останал без работа а тужената имала заштедени лични средства и како вработена остварувала редовни приходи. Бидејќи покојниот Д.С. бил сопственик на посебен имот-земјиште по основ на наследување, тие одлучиле за себе да изградат заедничка семејна зграда на тоа земјиште, која ја изградиле без одобрение за градење.

Во врска со изградбата на објектот без одобрение за градење тужителите и тужената поднеле барање за легализација, по кои бил определен прекин на постапката.

Тужителите со тужба бараат да се утврди дека објектот изграден без одобрение за градење преставува оставина на нивниот покоен татко, а тужената со противтужба дека тоа е нејзин посебен имот изграден со нејзини посебни лични средства.

Прашања:

1. Дали на објект изграден без одобрение за градење, наследниците на градителот можат да уживаат соодветна судска заштита која му припаѓа на сопственик, со тужба за утврдување дека градежниот објект изграден без одобрение за градење преставува оставина на оставителот до легализација или рушење на тој објект ?

2. По истекот на кој рок од изградбата на објектот надлежниот орган ќе ја потврди градбата со одобрение за градење на градителот, а градителот ќе се стекне со правото на сопственост со упис во јавната книга за запишување на правата на недвижностите?

3. Под кои услови градителот на објектот изграден без одобрение за градење на свое или туѓо земјиште, може да се стекне со право на сопственост?

Студија на случај бр. 34

Тужителот за време на живот изградил градежен објект без одобрение за градење на градежно земјиште сопственост на покојниот му татко Ј.Д. врз основа на усна согласот од татко му, а со свои средства и за себе. По изградбата тужителот со своето семејство се вселил и живеел во градежниот објект изграден без одобрение за градење, кој бил запишан во Евидентен лист на име на покојниот му татко, па пред расправање на оставината сметајќи дека има правен интерес за тоа, побарал судска заштита со тужба со која бара да се издвои од оставината на покојниот му татко градежниот објект изграден без одобрение за градење и се утврди дека истиот по основ на градба е сопственик на објектот до легализација или рушење на истиот.

Тужени во постапката биле останатите наследници на покојниот Ј.Д. кои не го оспориле тужбеното барање.

Прашања:

1. Дали на објект изграден без одобрение за градење на туѓо земјиште, тужителот може да ужива соодветна судска заштита која му припаѓа на сопственик, со тужба со која ќе бара да се издвои од оставината градежниот објект изграден без одобрение за градење и да се утврди право на сопственост до легализација или рушење на тој објект ?

2. Каква судска заштита ужива градителот на градежен објект изграден без одобрение за градење?

3. По истекот на кој рок од изградбата на објектот надлежниот орган ќе ја потврди градбата со одобрение за градење на градителот, а градителот ќе се стекне со правото на сопственост со упис во јавната книга за запишување на правата на недвижностите?

Студија на случај бр. 35

Предлагачот Љ.П. бил сопственик на недвижен имот што се наоѓа на КП.бр.155 , запишан во лист Б на имотен лист бр.1051 за КО Г.

Противниците Ц.И.,Д.М. и М. О. од Б.биле сосопственици на по 1/3 идеален дел од недвижен имот што се наоѓа на КП.бр.153 запишан во лист Б на имотен лист бр.1245 за КО Г.

Меѓата помеѓу КП.бр.155, била запишана во лист Б на имотен лист бр.1051 за КО Г. сопственост на име на предлагачот, која граничела со КП.бр.153 запишана во лист Б на имотен лист бр.1245 за КО Г. сопственост на противниците.Поради протек на подолг временски период и временски неприлики, како и заради превземање на одредени дејствија од страна на противниците, меѓата не се распознавала иако претходно помеѓу нив била утврдена и неспорна.

Според основниот и дополнителен стручен наод на вештото лице како и од увидот на лице место од страна на судот, било констатирано дека меѓата на лице место е оштетена во целата нејзина должина и е потребно нејзино обновување (исправање).

Прашања:

1.Како судот ќе изврши уредување на меѓата?

2.Како ќе постапи судот кога во постапката за уредување на меѓи предлагачот кој е уредно повикан не дојде на рочиштето а некој од другите учесници предложи продолжување на постапката?

3.Како ќе постапи судот кога во постапката за уредување на меѓи предлагачот кој е уредно повикан изостане на рочиштето а некој од другите учесници не предложи продолжување на постапката?

Студија на случај бр. 36

Тужителот е син на тужената, кој по професија е адвокат.Тужената по разводот на брак со таткото на тужителот, вонбрачно се соживеала со лицето В.Ш., кој починал во 2007 година.Во периодот од кога тужената вонбрачно заживеала со В.Ш односите со тужителот се менувале. Есента 2006 година односите помеѓу странките биле подобрени, па откако починал вонбрачниот другар на тужената, таа побарала правна помош од тужителот кој прифатил да ја застапува, а тужената му ветила дека доколку успее да добие наследен дел ќе му го подари. По постигнатиот усмен договор, тужителот отпочнал да ги превзема сите потребни правни дејствија за поведување на оставинската постапка врз основа на уредно издадено полномошно од тужената, која била завршена со правосилно решение со кое

била огласена за законски наследник на дел од оставината.

Сомневајќи се во промената на мислењата на тужената, тужителот изготвил писмен договор за дело, ја повикал тужената во неговата канцеларија и го понудил на потпис, а тужената го потпишала. Со договорот било договорено тужителот како вршител да ја застапува тужената како нарачувач во предметот О.бр.ХХХ, да го запише наследниот имот во Агенцијата за катастар на недвижности, да презема дејствија пред надлежни банки за подигање на парични средства без ограничување на негова сметка и во негов интерес, да договара со другите наследници физичка делба на недвижен и подвижен имот, да го продава или откупува тој имот, сето тоа без никакви ограничувања. Тужената се согласила да му издава писмени овластувања на тужителот, без ограничувања за пред суд, пред надлежни банки, државни органи и институции, а добиената оставина да му ја предаде во владение и сопственост со определен правен основ, нему лично, или на лице кое тој ќе го одреди. Бидејќи по расправањето на оставината тужената одбила да склучи договор за дар за наследениот имот од вонбрачниот другар, тужителот со тужбата бара да се утврди дека тој врз основа на исполнети обврски по договорот за дело се стекнал со право на сопственост на недвижниот и подвижен имот, кој тужената го наследила, предлагајќи да се задолжи истата да му го признае тоа право и имотот да му го предаде во владение.

Прашања:

1. Дали договорот за дело преставува допуштено правно дело чија цел е стекнување сопственост?
2. Во каква форма треба да биде склучено правното дело со кое се стекнува сопственост на недвижност ?
3. Дали стекнувањето сопственост врз основа на правно дело влијае на правата на трети лица на таа ствар?

Студија на случај бр. 37

Тужителката и тужениот се брачни другари кои недвижниот имот предмет на тужбеното барање го стекнале во текот на бракот и овој факт не е спорен помеѓу странките. Не е спорен и решителниот факт дека тужениот, без согласност на тужителката, формална или усмена, одлучил да го даде на продажба заедничкиот недвижен имот, барал заинтересирани лица за купување и во отсуство на согласност на тужителката, прифатил и ја примил купопродажна цена на заедничкиот имот од сведокот Н.Н., на кој имотот му го предал во фактичко владение, но не склучил и заверил формален писмен договор за купопродажба, така што имотот се уште бил запишан на име на тужениот.

Тужителката со тужбата бара да се утврди дека таа спрема тужениот по основ на имот заеднички стекнат во брак е сопственик на 1/2 идеален дел од недвижниот имот.

Тужениот смета дека нема пасивна легитимација да биде тужен затоа што трето лице

сведокот Н.Н. на тој имот се стекнал со право на сопственост по основ на целосно реализиран усмен договор за продажба, па третото лице е пасивно легитимирана странка, и дека тужителката нема правен интерес да ја води парницата против тужениот.

Прашања:

1. Дали тужителката има правен интерес да бара со тужба утврдување право на сопственост на 1/2 идеален дел на недвижниот имот заеднички стекнат во брак против тужениот и дали тужениот е пасивно легитимирана странка?

2. Како брачните другари го вршат управувањето и располагањето со заедничкиот имот?

3. Кој имот се смета за посебен имот на брачните другари?

Студија на случај бр. 38

Тужителката и тужениот се брачни другари кои бракот го склучиле пред 10 години а траел се до пред една година кога бил разведен со правосилна пресуда. По склучување на бракот тужителката и тужениот живееле во една соба од еден стар објект изграден на земјиште сопственост на таткото на тужениот, на местото на кое по неговото рушење бил изграден градежен објект од приземје и кат, без одобрение за градење, за што добиле усна согласност од таткото на тужениот.

По разводот на брак, од надлежен градежен инспектор првотужениот бил задолжен во одреден рок да обезбеди одобрение за градење на објектот, а дека во спротивно објектот ќе биде срушен, за што тужениот обезбедил на свое име одобрение само за приземните простории, но не и за просториите од катот, за кои до завршување на парницата не била донесена одлука од управен орган за рушење.

Прашања:

1. Со каква тужба тужителката побарала заштита на своето сопственичко право на градежниот објект?

2. Кој имот преставува заеднички имот на брачните другари?

3. За кој имот ќе се смета дека уписот во јавните книги е извршен на двајцата брачни другари, иако е запишан на едниот брачен другар?

Студија на случај бр. 39

Тужителите А.Г., Л.Р., С.Х. и М.Д. биле вработени кај тужениот РМ – МВР распоредени како полициски службеници во ПС за Гранична Контрола Богородица при РЦ за Гранични Работи Југ. Сите тужители живееле на територијата на Општина В. За периодот од 01.05.2011 година до 31.07.2012 година и како и на други вработени во ПС за ГП на ГН Богородица - РЦ за ГР Југ не им бил обезбеден превоз за доаѓање на работа и враќање од работа. Причината за тоа била добивањето минимални средства за гориво кои во одредени периоди не биле доволни за извршување на редовните служби на терен. Затоа по 01.05.2011 година не се организирал службен превоз, па вработените во нивна приватна режија си организирале превоз за одење и враќање од работа во зависност од оддалеченоста на работното место и од бројот на полициските службеници од исто место на живеење, кои работеле во исти смени. За разлика од нив, полициски службеници кои работеле на останатите Гранични премини во РМ имале обезбеден службен превоз за одење до и од работното место и тоа на релации кои биле многу пократки. Тужителите сметаат дека тужениот практикувал нееднакво дискриминаторско постапување спрема нив, наспрема другите полициски службеници, па предлагаат да се донесе пресуда со која ќе се утврди дека тужениот спрема тужителите за конкретниот период сторил повреда на правото на еднаков третман во однос на условите за работа и правата од работен однос на тужителите, и да се задолжи тужениот да им исплати надомест на штета од дискриминација во висина на сторените трошоци за превоз.

Во одговор на тужба тужениот наведува дека во случајот нема дискриминаторско однесување, бидејќи обезбедување или не на превоз од местото на живеење до работното место е остварување право од работен однос, за кое работодавачот нема задолжителна законска обврска од една страна, а тужителите од друга страна не го сториле веројатен било кој дискриминаторски основ заради кој не користеле превоз. Фактот што во спорниот период за вработените во РЦ Север и Исток имало организиран превоз од местото на живеење до местото каде работеле, произлегувал од тоа што секој РЦ имал свој сопствен буџет, од чие менаџирање одреден РЦ можел или не да организира превоз за службениците.

Прашања:

1. Дали во случајот препознаваш или не дискриминација, односно повреда на правата на тужителите од нееднакво постапување на тужениот. Ако препознаваш по кој основ на дискриминација постои повреда на нивните права?

2. Кој може да поднесе заедничка тужба?

3. Кој суд е месно е надлежен да постапува во постапката за заштита од дискриминација?

Студија на случај бр. 40

Тужителот и тужениот се во роднинска врска, или тие се втори братучеди по нивните мајки. Со договор за купопродажба на една нива од 17.04.1968 година, составен пред адвокат Т.А. од В., тужителот од една страна како купувач, од лицето И.Д. од В. од друга страна како продавач, ја купил нивата која тој совесно и законито ја владеел подолго од дест години, а на која тужениот бил запишан без никаков правен основ. Така, тужителот со таткото на тужениот на местото на спорниот објект, во 1968 година, без одобрение за градење изградиле приземни објекти-трла за чување на стока а таткото на тужениот чувал овци. Овие објекти се користеле се до 1974 година заеднички со таткото на тужениот, кога тој починал. По 1975 година трлата останале напуштени. Во 1975 -1976 година тужителот почнал повторно да работи со трговија со кожи и жито, кога отпочнал да гради објект на местото на трлата, изведувајќи градежни работи на дел од спорното приземје. На местото на трлата биле останати само ѕидови, околниот простор бил запуштен, па тужителот го расчистил и израмнил теренот и извршил надсидување на старите ѕидови со полна цигла, но не поставил кров. Градбата се прекинала и прекилот траел се до 1981-1982 година, кога тужителот поставил на половина кров табли а на другата половина трска. Во 1996 година тужителот како инвеститор преку сведокот Т. извршил доградба на постоечкиот објект со укрутување на објектот со бетонски столбови, ѕидање на ѕидови на приземјето и поставување на меѓукатна конструкција над која се извеле бетонски столбови

контрадикторноста на двете вештачења доставени со тужба и одговор на тужба остави на судот да одлучи.

1. Каков вид на штета побарува тужителот со поднесената тужба?

2. Како ќе постапи судот поради постоење на две спротивставени вештачења во врска со процентот на траен инвалидитет?

3. Каква одлука ќе донесе судот по тужбеното барање за надомест на штета поради повреда на личните права?

Студија на случај бр. 41

Тужителката Љ.З. до овој суд поднесе тужба на ден 12.06.2014 година. Во тужбата наведе дека е сестра на тужениот И.М. Со одлука на Основниот суд 01.02.2011 година тужителката била именувана за старател на нејзината мајка Н. Л. На ден 05.09.2006 година бил склучен договор за дар на недвижен имот помеѓу родителите на странките таткото Ц. Л и и мајката Н. Л., од една страна како работодавачи и тужениот, од друга страна како даропримач, со кој работодавачот Ц татко на странките како сопственик му ја подарил на даропримачот куќата на ул. М.Г. бр. а работодавачот Н.- мајка на странките како сопственик на стан во колективна станбена зграда во О. на ул. Д.Г. бр. му го подарила овој стан на даропримачот. Овој договор бил солемнизиран кај нотар на 13.09.2006 година. Мајката на странките во моментот на потпишувањето на спорниот договор за подарок боледувала од шеќерна болест, имала срцеви потешкотии. Болеста деменција од Алцхајмеров тип кај истата била дијагностицирана уште во 2004 година, а една година и три месеци пред склучувањето на спорниот договор реонскиот лекар констатирал дека мајката на

странките има тешка деменција во вид на Алцхајмерова болест на предниот мозочен дел, и според неговата проценка, на пациентката и била потребна стална нега и не смееело да се остави сама. Од приложената медицинска документација и наодот и мислењето на вештите лица специјалисти по судска медицина се утврдува дека во моментот на потпишувањето на спорниот договор за подарок, способностите за мислење, сфаќање, резонирање, расудување и одлучување кај мајката на странките биле во тој степен оштетени, така да истата не била во состојба слободно да изразува волја и не била во состојба да потпишува било какви правни акти и да го свати нивното значење, односно дека била целосно деловно неспособна. Од наведените причини предложи да се усвои тужбеното барање и да се утврди ништовност на дел од договорот за дар со кој мајката на странките го подарила нејзиниот стан на тужениот, да се утврди дека во тој дел не произведува правно дејство и тужениот да трпи промена во јавните книги од негово име на име на мајката на странките.

Тужениот во одговор на тужба наведе дека тужителката не може да поднесе ваков вид на тужба затоа што истата не го докажала правниот интерес и нема активна легитимација. Истакна дека тужбата е поднесена по истекот на законскиот рок од три години предвиден за ваков вид на тужби согласно ЗОО и дека со тоа истата го изгубила правото да поднесе тужба. Приговорила на доставениот вешт наод и мислење и предложи судот да го одбие тужбеното барање како неосновано, затоа што мајката на странките во моментот на потпишување на договорот била свесна и јасно изразила волја станот да го подари на тужениот. Во оваа насока не предложи и не достави спротивно вештачење. предложи тужбата да се отфрли или тужбеното барање да се одбие како неосновано.

1. Дали тужителката го изгубила правото за поднесување на тужбата и како ќе одлучи судот во врска со овој приговор?

2. Дали тужителката има правен интерес за поднесување на ваква тужба ?

3. Како ќе одлучи судот со оглед да од изведените докази произлегува дека мајката на странките била деловно неспособна во време на склучување на договорот и дали тужителката е активно легитимирана во овој спор?

Студија на случај бр. 42

Тужителката во тужбата која е поднесена на 12.06.2008 година наведе дека не е вработена кај тужениот, но спрема тужениот се обврзала да изврши услуги за реализација на ТВ вести и дневник на редакцијата за емисии на албански јазик, а за извршената услуга тужениот да и плаќа надоместок и тоа за 05 месец 2004 година износ од 7.650,00 денари, за 08 месец 2004 година износ од 11.600,00 денари, за 06 месец 2004 година износ од 11.600,00 денари. Наведените обврски од страна на тужителката биле во целост извршени, а за тоа бил склучен и писмен договор со тужениот, во кој не бил точно определен рок за

плаќање на надоместоците, но тужениот одбива да и го плати договорениот надоместок, иако обврската е во целост исполнета од страна на тужителката. Од наведените причини со тужбата предлага да се усвои тужбеното барање и да се задолжи тужениот да и ги плати наведените надоместоци со законска казнена камата на секој поединечен месечен износ сметано од секој петти во месецот по поединечните договори до исплатата.

Во текот на постапката тужениот не оспорил дека тужителката спрема тужениот во целост ги извршила обврските согласно договорите, но не достави докази дека од негова страна е ислатен договорениот надоместок. Истакна приговор на застареност на тужбеното барање бидејќи согласно одредбите од ЗОО овој вид побарување застарува во рок од три години. Доколку судот не го прифати приговорот го спори барањето за камата на секој поединечен месечен износ, затоа што во договорите не е определен рокот за плаќање.

1. За каков вид на договор станува збор во конкретниот случај?

2. Дали тужбеното барање на тужителката е застарено?

3. Доколку судот го усвои тужбеното барање каква одлука ќе донесе во поглед на каматата?

Студија на случај бр. 43

Тужителот во тужбата и на расправата преку полномошникот наведе дека со тужениот имале склучено договор за закуп на деловен простор заверен кај нотар под УЗП бр 4581/12 од 30.07.2012 год., со суштествена состојка дека договорот е со важност од 01.10.2012 год. до 01.10.2017 год. Тужениот како закуподавач не се придржувал кон договорот и не му го предал во рокот предметниот деловен простор на тужениот, со оглед да други закупци го користеле истиот деловен простор. Од друга страна, тужениот во повеќе прилики барал од тужителот парични средства кои претставувале аванс во претстојните закупнини како и средства со кои требало да се обезбеди огревно дрво за тековната грејна сезона, па тужителот му имал исплатено вкупно 1.320 евра и 8.700,00 денари, за што доставува писмени потврди. Тужителот со писмен допис го известил тужениот дека го раскинува договорот поради неисполнување и побарал враќање на паричните средства, но тужениот не постапил по опомената. Освен доставените материјални докази предложи да се изведе доказ со сослушување на странки. Од изнесените причини и во завршните зборови предложи да се усвои тужбеното барање, да се утврди дека договорот е раскинат по вина на тужениот и да се задолжи тужениот да му ја плати на тужителот штетата во висина на исплатениот износ од 1.320 евра и 8.700,00 денари.

Тужениот во писмениот одговор на тужбата наведе дека тужителот со ниту еден доказ не го сторил веројатно тужбеното барање и предложи истото во целост да се одбие. На расправата тужениот преку полномошникот наведе дека се согласува да се усвои првиот дел од тужбеното барање за утврдување дека договорот е раскинат, а го оспорува

тужбеното барање за надомест на штета, бидејќи причина за раскинување на договорот е што претходниот закупец навремено не го напуштил деловниот простор и ги немал измирено долговите за потрошена струја, па тужениот немал можност да му го предаде на тужителот и не постои вина на негова страна за неисполнување. Од изведените докази не произлегува основаноста на тужбеното барање па, предложи да се одбие тужбеното барање по основ надомест на штета како неосновано. На расправата, не се јави полномошникот на тужениот уредно викан и не го оправда отсуството, па судот постапи согласно одредбите од ЗПП.

1. За каков вид на тужба станува збор имајќи ги во предвид истакнатите тужбени барања?
2. Како ќе постапи судот ако на расправата не се јави тужениот уредно викан и не го оправда отсуството?
3. Дали тужителот има право на надомест на штета во висина на дадениот аванс доколку договорот е раскинат по вина на тужениот?

Студија на случај бр. 44

Тужителката М.Ј поднесе тужба против тужениот Клиника „од Скопје за надомест на штета. Во тужбата и на расправите наведе дека била пациент кај тужениот и на истата во текот на 1999 година и бил земен брис за Папаниколау тест кој бил негативен. Истата одела редовно на контрола и прегледи кај тужениот каде што подоцна во 2000 година и била дијагностицирана инфекција од микотичен карактер при што и била дадена соодветна терапија за третирање на инфекцијата. Во следниот период иако редовно одела на контроли не и бил извршен колпоскопски преглед, односно визуелузација на грлото на матката со кои методи можат да се детектираат претканцерози на грлото на матката, а не бил земен ниту цитолошки брис за Папаниколау тест или друга дијагностичка метода во насока на откривање на претстадиумот на инвазивниот карцином каков што подоцна бил дијагностициран. Во текот на 2003 година при повторен ултразвучен преглед и била дадена соодветна терапија, а по неколку месеци била применена на Клиниката со дијагноза инвазивен карцином на грлото на матката. Поради опишаните пропусти од страна на тужениот, болеста не е детектирана навремено кога би можеле да бидат преземени поинакви терапевтски мерки, а не со оперативен зафат. Овој зафат според вештиот наод и мислење од областа на гинекологијата е еден од најсложените оперативни зафати и како последица на истиот тужителката која била на возраст од 43 години претрпела нематеријална штета во вид на физички болки, страв, намалена општа животна активност и нагрденост. Поради пропусти на тужениот навремено да преземе соодветни испитувања и третман од областа на дејноста што ја извршува, во врска со лекувањето на тужителката

истиот е должен согласно одредбите од 300 да и ја надомести определувајќи справедлив паричен надоместок согласно чл 189 од 300.

Тужениот истакна приговор за немање на пасивна легитимација затоа што вината за евентуалната штета тужителката треба да ја бара од лекарот кај кого одела на редовна контрола ,а не од правното лице каде истиот е вработен. Истакна дека против лекарот не е водена прекршочна или кривична постапка во која е утврдена вина за овој настан, поради што нема основ за одговорност и утврдување на вина во парнична постапка.

1. Дали во конкретниот случај тужената клиника сноси одговорност за надомест на штета поради лекарска грешка сторена од вработениот лекар ?
2. Дали судот во парничната постапка може да утврдува вина, во случај кога против лицето кое ја сторило штетата не е водена кривична или прекршочна постапка?
3. Доколку судот го усвои тужбеното барање и го задолжи тужениот да ја надомести штетата која ја претрпела тужителката поради лекарска грешка, какви права има тужениот како работодавец?

Студија на случај бр. 45

Тужителот Г.М поднесе тужба против тужениот К.Л за смеќавање на владение. Во тужбата и на расправите наведе дека истиот повеќе години владее дворно место на КП бр.. во с. Сарај Скопје на кое има изградено нелегален објект. Додека била на службен пат во странство повеќе од месец дена во текот на месец мај 2013 година тужениот кој му е непосреден сосед и со кој се граничи дворното место му го одзел владението на дел од дворното место на начин што ја срушил постоечката бетонска ограда од северната страна во должина од пет метри и ширина од три метри, навлегол во дворното место на тужителот поставувајќи нова ограда. На тој начин му се одземени 15 м² од дворот за што доставува вешт наод од вешто лице. Предложи судот да изведе доказ со увид на лице место и да го усвои тужбеното барање, да утврди дека тужениот му го одзел последното мирно и непречено валдение на КП...со мери и граници опишани во вештачењето, да ја врати поранешната состојба на оградата и во иднина да се воздржува од вакво и слично смеќавање.

Тужениот во одговор на тужба и на расправите го оспори тужбеното барање и наведе дека во периодот наведен во тужбата истиот неможел да му го одземе владението на тужителот затоа што повеќе од три месеци почнувајќи од март , па се до јуни 2013 година се наоѓал во Америка кај неговата сестра . за што приложи како доказ патна исправа и авионски карти. Истакна дека тужителот незаконски и несовесно го владее

имотот на кој се сопственици тужениот и неговиот брат и дека нема право да бара заштита на туѓ имот. Истите имаат законско право да ја штитат својата сопственост и да поставуваат ограда на својот имот. Предложи судот да го одбие тужбеното барање.

По добивање на одговорот на тужба тужителот со поднесок ја прошири тужбата према тужениот В.Л.наведувајќи дека истиот е брат на првотужениот и дека од наводите во одговорот на тужба, произлегува дека братот на првотужениот превзел дејствија на рушење на оградата и одземање на владението на тужителот. Судот по однос на проширувањето на тужбата постапи согласно одредбите од ЗПП.

1. Како ќе постапи судот по однос на проширувањето на тужбата према второтужениот?
2. Дали судот може да прифати изведување на доказ со увид на лице место со присуство на вешто лице?
3. Дали за судот при донесување на мериторна одлука по тужбеното барање е од влијание околноста кој е сопственик на недвижниот имот и дали тужителот бил совесен и законит владетел?

Студија на случај бр. 46

Тужителот П.О поднесе тужба против тужениот К.П за раскинување на договор за доживотна издршка. Во тужбата и на расправите наведе дека тужителот и тужениот се татко и син. Истите пред неколку години склучиле договор за доживотна издршка со кој тужениот се обврзал да живее во семејна заедница со својот татко, да се грижи за него и за неговото лекување, како и да му дава финансиска поддршка затоа што тужителот е со нарушена здравствена состојба и со ниска пензија поради која не е во можност самиот да се издржува и да ги плаќа трошоците за лекување. За возврат тужителот по својата смрт на тужениот му го остава станот во Скопје во површина од 85 м² во кој живеат заедно со тужениот. Тужениот првите неколку години живеел со тужителот во иста семејна заедница и се грижел за него, но пред неколку месеци истиот се оженил, засновал своја семејна заедница и заминал со сопругата во друг стан. Оттогаш истиот не ги исполнува обврските према неговиот татко, не контактира со него и воопшто не се грижи за неговата здравствена состојба, ниту финансиски го помага, па тужителот е принуден да бара помош од своите две керки кои му помагаат колку што можат и се грижат за него. Од наведените причини со тужбата предлага да се раскине договорот за доживотна издршка поради неисполнување на обврските од страна на давателот на издршката-тужениот. По поднесување на тужбата и по одржување на подготвителното рочиште тужениот го извести судот дека тужителот во меѓувреме починал, па судот постапи согласно одредбите од ЗПП. Судот дополнително со поднесок е известен дека по смртта на

тужителот е водена оставинска постапка и дека двете ќерки на починатиот како законски наследници од прв наследен ред ја продолжуваат започнатата постапка во име на нивниот татко.

Тужениот на расправите пред се истакна приговор на немање активна легитимација кај тужителките, и не се согласи со нивното пристапување на местото на тужителот затоа што раскинување на договорот за доживотна издршка можат да бараат само договорните страни, а не и законските наследници на починатиот, па предложи судот да ја отфрли тужбата или да го одбие тужбеното барање. Исто така наведе дека поднесокот со кој тужителките пристапуваат кон тужбата е неуреден затоа што истите не доставиле документ за лична идентификација, е-маил и контакт телефон.

1. Каква одлука ќе донесе судот доколку во текот на постапката починал тужителот?
2. Дали тужителките можат да ја продолжат постапката во име на починатиот тужител?
3. Како ќе постапи судот доколку поднесокот со кој тужителките пристапуваат кон тужбата не ги содржи сите потребни податоци предвидени во ЗПП?

Студија на случај бр. 47

Тужителот В.К на ден 20.01.2017 година поднесе тужба против тужениот М.Г. за раскинување на договор за закуп, исселување и предавање во владение и за долг по основ на неисплатени закупнини вредност 72.000,00 денари. Во тужбата наведе дека со тужениот склучиле договор за закуп на стан на ден 20.12.2015 година со времетраење од 24 месеци. Во договорот било предвидено да се плаќа месечна закупнина од 12.000,00 денари месечно со тоа што закупнината да се плаќа најдоцна до петиот ден во следниот месец за претходниот месец. Тужениот на почетокот редовно ги плаќал закупнините така што за првите седум месеци ги платил закупнините, но заклучно со 20.01.2017 година останал да должи уште шест закупнини во вкупен износ од 72.000,00 денари. Тужителот испратил две опомени до тужениот за плаќање на заостанатиот долг, но тужениот не го платил, а продолжил да го користи станот одбивајќи да се иссели и да го предаде во владение. Од наведените причини предложи судот да го раскине договорот за закуп, да го задолжи тужениот да се иссели и да го предаде во владение станот и на име долг да му плати износ од 72.000,00 денари со законска казнена камата сметано на секој поединечен месечен износ од стасаноста до исплатата.

Тужениот во одговорот на тужба доставен до судот на ден 23.04.2017 година го известил судот дека на 20.04.2017 година доброволно ги предал клучевите од станот на тужителот, дека на истиот не му должи закупнини затоа што во станот на тужителот

направил повеќе инвестиции кои му биле потребни за да може да го користи, па на тој начин ја зголемил вредноста на станот во висина на вредноста која се бара на име долг со тужбата, без за тоа да предложи соодветни докази. предложи да се одбие тужбеното барање, односно да се отфрли тужбата бидејќи е беспредметна/.

Тужителот со поднесок од 15.05.2017 година го повлече тужбеното барање за раскинување на договорот и за исселување, а по однос на закупниците го прецизира на износ од вкупно 108.000,00 денари заклучно со денот кога тужениот се исселил доброволно односно до 20.04.2017 година со законска казнена камата сметано од втасаноста на секој поединечен износ до исплатата. Тужениот се согласи со повлекувањето на тужбата, а по однос на предјавениот износ на закупници предложи да се одбие како неосновано затоа што на тужителот поради реновирање на станот не му должи ништо.

1. За каков вид на спор станува збор во првично поставената тужба со оглед на вредноста?
2. Дали прецизираното тужбено барање со поднесокот од 12.05.2017 година претставува преиначување и дали тужениот се согласил со истото?
3. Доколку судот го усвои тужбеното барање за закупници, каква одлука ќе донесе по однос на каматата?

Студија на случај бр. 48

Тужителите М.С и О.С поднесоа тужба против тужениот РМ - Министерство за одбрана за надомест на нематеријална штета за душевна болка поради смрт на блиско лице, вредност 3.000.000,00 денари. Во тужбата е наведено дека во хеликоптерска незгода која се случила во близина на Скопје во 2011 година загинал нивниот син вработен како пилот во хеликоптерската единица. Хеликоптерот бил сопственост на Министерството за одбрана и од тука произлегува одговорноста на тужениот за штетата која ја претрпеле поради загуба на нивниот син. Со тужбата побараа судот да досуди на секој од тужителите износ од по 1.500.000,00 денари со законска казнена камата сметано од пресудувањето до исплатата. На првото рочиште за главна расправа кон тужбата пристапи тужителот Д.С кој наведе дека е брат на починатиот со кој бил во многу блиски односи и со кого живеел на иста адреса во Скопје три години пред неговата смрт. Во време на смртта со својата сопруга живеел во Охрид, но со својот брат имал многу блиска комуникација поради што трпи душевна болка поради смрт на блиско лице, па побара да се задолжи тужениот да му плати износ од 1.000.000,00 денари со законска казнена камата од пресудувањето до исплатата.

Тужениот во одговор на тужба и на расправата истакна приговор на немање пасивна легитимација, дека на страна на Министерството за одбрана не постои вина за хеликоптерската несреќа затоа што станува збор за квар на хеликоптерот кој неможел да се предвиди. Исто така наведе дека судот не треба да го прифати дополнителното пристапување на новиот тужител во оваа фаза на постапката и дека истиот како брат на починатиот нема право да бара надомест на нематеријална штета поради смрт на блиско лице.

1. Дали во конкретниот случај третотужителот на првото рочиште за главна расправа може да пристапи кон тужбата ?

2. Дали тужениот РМ- Министерство за одбрана е пасивно легитимиран во овој спор и за какви вид на одговорност за надомест на штета станува збор?

3. Каква одлука ќе донесе судот по однос на тужбеното барање на братот на починатиот?

Студија на случај бр. 49

Тужителот В.Ј на ден 12.02.2017 година поднесе тужба до овој суд против тужениот Т.К. за надомест на нематеријална штета. Во тужбата е наведено дека истите се соседи и дека поради протекување на вода од станот на тужениот при вербална расправија на ден 15.04.2013 година , истиот го нападнал тужителот со боксови во пределот на главата и му предизвикал телесни повреди во вид на потрес на мозокот поради кои претрпел штета во вид на бол, страв и намалена општа животна активност. Тужителот бил на лекар , извадил лекарско уверение и настанот го пријавил во надлежната полициска станица, па против тужениот била поведена и кривична постапка. Со правосилна кривична пресуда тужениот е огласен за виновен за кривично дело Телесна повреда и му е изречена условна осуда, а оштетениот- тужителот за предјавеното оштетно побарување е упатен на парница. Со тужбата предлага да се задолжи тужениот на име нематеријална штета за повреда на личните права да му плати износ од 200.000,00 денари со законска казнена камата од пресудувањето до исплатата.

Тужениот во одговорот на тужба го оспори тужбеното барање наведувајќи дека воопшто не му нанел повреди на тужителот, дека настанот е измислен и дека имало само вербална расправија која без повод и причина ја предизвикал тужителот. Не го прифати вештачењето доставено со тужбата ценејќи дека е изготвено од вешто лице по избор на тужителот кое е пристрасно. Истакна дека не се обратил до вешто лице за да изготви медицинско вештачење и смета дека судот по службена должност треба да определи ново медицинско вештачење од вешто лице по избор на судот. Во кривичната постапка неправилно е утврдена вина на негова страна, па предложи вој суд да не го прифати

доставеното лекарско уверение кое не е веродостојно , да изведе докази со сослушување на сведоци и странки и да го одбие тужбеното барање за надомест на штета., поради непостоење на вина на негова страна.

1. За каков спор станува збор во овој случај и во каков состав ќе постапува судот?
2. Каква одлука ќе донесе судот во врска со предлогот на тужениот по службена должност да се определи медицинско вештачење?
3. Дали парничниот суд при постоење на кривична пресуда за утврдена вина за истиот штетен настан на страна на тужителот, треба повторно во парничната постапка да изведува докази за утврдување на оваа околност?

Студија на случај бр. 50

На ден 12.09. 2016 година тужителот В.К поднесе тужба против тужениот И.Ј за смеќавање на владение вредност на спорот 40.000,00 денари. Во тужбата е наведено дека тужителот непречено повеќе од десет години го владее станот кој се наоѓа во Скопје на ул. Ј.К.Џ бр.... Додека бил на годишен одмор во текот на месец август тужениот му го нарушил владението на начин што ја променил бравата на станот, така што тужителот кога се вратил од одмор на ден 10.08.2016 година констатирал дека бравата е променета и дека неможе да влезе во станот . Истиот ден од соседите дознал дека бравата ја променил тужениот и дека повеќе пати влегувал и го користел станот во отсуство на тужителот. Од наведените причини со тужбата предлага судот да утврди дека тужениот му го нарушил последното мирно и фактичко владение на станот на 10.08 2016 година , па да се задолжи истиот да ја врати првобитната состојба , односно да му го предаде во владение испразнет од луѓе и ствари и да се воздржи во иднина од понатамошно смеќавање на владението.

Тужениот во одговор на тужба истакна дека тужбата е неблагоприятна, го оспори тужбеното барање и предложи истото да се одбие како неосновано.

1. Кои одредби од ЗПП судот ќе ги применува во овој спор?
2. Каква одлука ќе донесе судот во конкретниот случај?
3. Доколку тужителот не е задоволен од одлуката на судот во кој законски рок може да поднесе жалба?

Студија на случај бр. 51

Тужителот е вработен кај тужениот со одделни договори за вработување на определено време без прекин почнувајќи од 01.04.2007 година до 31.03.2012 година на работно место за кое ги исполнува условите според стручната спрема. Кај истиот работодавач (кај тужениот) се ослободи работно место поради пензионирање на работник за кое се бара иста стручна спрема како што има тужителот. Ослободеното работно место не е укинато односно има обезбедени финансиски средства за негово пополнување со друг работник за што е објавен и оглас. Тужителот и понатаму е вработен кај тужениот каде се обрати со барање да склучат договор за вработување на неопределено време, но неговото барање не се прифати, поради што тужителот поднел тужба до надлежен суд.

Прашање 1: Кој е правниот основ во тужбеното барање на тужителот?

Прашање 2: После колку години на работникот кој работи на исти работи со договор за вработување на определено време со прекин или без прекин може да му се трансформира работниот однос на неопределено време ако продолжи да работи и понатаму?

Прашање 3: Работниот однос заснован со договор за вработување на определено време може да се трансформира во работен однос на неопределено време ако работникот работи повеќе од?

Студија на случај бр. 52

Тужителот е вработен кај тужителот на работно место кое одговара на неговата стручна подготовка. Согласно одредбите на колективниот договор кај тужениот на работникот му следува регрес за годишен одмор и новогодишен надомест во соодветни износи, што тужениот не му ги исплатил за претходната година. Тужителот писмено побарал од тужениот да му ги исплати овие износи, но го одбил неговото барање со образложение дека на ниеден работник не му ги има исплатено, а исплатата на овие износи во колективниот договор е предвидена само како можност а не обврска.

Прашање 1: Дали тужителот има право да поднесе тужба за наплата на своите побарувања непосредно до надлежен суд?

Прашање 2: Според кој правен акт е потребно да постапи работодавачот?

Прашање 3: Каква форма треба да има поднесокот-барањето на работникот до работодавачот?

Студија на случај бр. 53

Работникот е вработен кај работодавачот од 1991 година на работно место кое е соодветно на неговата стручна подготовка за што прима одредена плата. Во 2015 година работодавниот орган му доставил одлука пред отказ со која го откажува договорот за вработување и истовремено му понудил нов променет договор за работно место со иста стручна подготовка, но со помала плата. Во одлуката не се наведени причините за таквата промена. Работникот го прифатил новиот променет договор, но кај потписот ставил забелешка дека го задржува правото да ја оспорува ваквата одлука на работодавачот за промена на договорот за вработување.

Прашање 1: Дали работодавачот има право да донесе одлука за откажување на договорот за вработување и истовремено да понуди нов променет договор за вработување?

Прашање 2: Во кој рок работникот мора да се изјасни за новиот променет договор за вработување?

Прашање 3: Какви права имал работникот против одлуката за отказ на договорот за вработување?

Студија на случај бр. 54

Работникот е вработен кај работодавачот од 1993 година на работно место кое е соодветно на неговата стручна подготовка за што прима одредена плата. Во 2013 година работодавниот орган му доставил одлука пред отказ со која го откажува договорот за вработување и истовремено му понудил нов променет договор за работно место со иста стручна подготовка, кое во моментот не постои во внатрешните акти кај работодавачот односно во актот за систематизација на работните места, но со помала плата. Во одлуката не се наведени причините за таквата промена. Работникот го прифатил новиот променет договор, но кај потписот ставил забелешка дека го задржува правото да ја оспорува ваквата одлука на работодавачот за промена на договорот за вработување. Работникот сметал дека му се повредени неговите права за што поднел тужба до надлежен суд.

Прашање 1: Каква е одлуката за отказ?

Прашање 2: Дали работодавачот постапил правилно кога на работникот истовремено му доставил одлука за откажување на договорот на вработување и понуда на нов променет договор за работно место кое не е предвидено со внатрешните акти?

Прашање 3: Какви права имал работникот против одлуката за отказ на договорот

за вработување?

Студија на случај бр. 55

Работникот е вработен кај работодавачот неколку години со договор за вработување. Поради наводно кршење на работниот ред и дисциплина или работните обврски односно направена кражба, работоводниот орган му доставува одлука за откажување на договорот за вработување без отказан рок, што е утврдено со законот за работните односи или друг закон, колективен договор како и правилата за работа кај работодавачот. На тој начин се смета дека работникот му направил штета на работодавачот. Работникот поднел навремен приговор со образложение дека таквата одлука не се заснова на никакви докази и дека тој не сторил кражба. Повисокиот орган кај работодавачот не се впуштил подробно во оценување на приговорот и истиот го одбил како неоснован, поради што работникот поднел тужба до надлежен суд.

Прашање 1: Какви права имал работникот против второстепената одлука за отказ на договорот за вработување донесена од повисокиот орган кај работодавачот?

Прашање 2: Каква е одлуката што ја донел второстепениот орган кај работодавачот?

Прашање 3: При откажување на договорот за вработување работодавачот е должен?

Студија на случај бр. 56

Работникот е вработен кај работодавачот неколку години на соодветно работно место на неопределено и полно работно време. Поради сомневање дека сторил дејствија со кои се повредени работните обврски настанала одговорност на работникот. Работодавачот пред започнување на постапката за утврдување на неговата одговорност го отстранува од работа при што донесува одлука за негово отстранување до донесување на одлука за отказ на договорот за вработување. Оваа одлука има образложение во кое се наведуваат причините поради кои се отстранува работникот и правна поука за натамошно постапување и заштита на правата на работникот. Незадоволниот работник поднел навремен приговор до второстепениот орган кај работодавачот, но не добил одговор, по што поднел тужба за заштита на своите права пред надлежен суд.

Прашање 1: Кој е правниот основ на тужбеното барање на работникот?

Прашање 2: Какви права има работникот кога второстепениот орган не донесол одлука?

Прашање 3: Какви права имал работникот против одлуката за привремено отстранување од работа?

Студија на случај бр. 57

Тужителот - работник кој работел кај тужениот работодавач незаконски бил отпуштен од работа, но по негова тужба со судска одлука бил повторно вратен на истото работно место со иста плата. Од денот кога бил отпуштен од работа до денот кога бил повторно вратен поминале 15 месеци, за кој период не примал плата и други надоместоци. Работодавачот ја извршил судската одлука и го вратил работникот на работа, но не му ја исплатил бруто платата која би ја земал кога би бил на работа согласно со закон, колективен договор и договорот за вработување, намалена за износот на приходот кој работникот го остварил врз основа на работа, по престанокот на работниот однос, како и останатите придонеси од работен однос. Бидејќи тужениот доброволно не му исплатил соодветен износ на име неисплатена плата, тужителот поднесе тужба до надлежен суд.

Прашање 1: Кој е правниот основ на тужбеното барање на работникот?

Прашање 2: Што треба да направи тужителот за да ја утврди висината на платата што тужениот треба да му ја исплати?

Прашање 3: Како тужителот го остварува ова побарување?

Студија на случај бр. 58

Брачниот другар на работникот кој е упатен во странство поради вршење на дипломатско-конзуларни работи, по истекот на времето поминато по тој основ, се обратил до својот работодавач во законски рок да биде вратен на работно место на кое претходно работел. Во периодот додека бил во странство му мирувал работниот однос и сите права и обврски кои произлегуваат од него. По неговото враќање, откако престанале причините поради кои му мирувал работниот однос, писмено се обратил до работодавачот да го врати на работа на работно место согласно неговата стручна подготовка, но работодавачот одбил да го врати на работа.

Прашање 1: Дали работодавачот има обврска да го врати на работа ваквиот работник?

Прашање 2: Во кој рок работникот на кој му мирувал работниот однос во наведениот случај согласно законот за работните односи има обврска да се врати на работа?

Прашање 3: На кој начин работодавачот треба да биде запознаен дека престанале околностите за мирувањето на работниот однос на ваквиот работник?

Студија на случај бр. 59

Со Наод, оценка и мислење на Комисијата за оценување на работната способност на работникот му е утврдено постоење на непосредна опасност од настанување на инвалидност доколку продолжи да работи на работното место на кое дотогаш работел со предлог работодавачот да го распореди на друго работно место соодветно на неговото образование и способност. Затоа, работникот се обратил кај работодавачот со писмено барање да биде распореден на друго, соодветно работно место, каде не постојат опасности кои штетно влијаат на неговото здравје, но не добил одговор. Поради тоа, тој во законски рок побарал заштита на своите права пред надлежниот суд.

Прашање 1: Која комисија врши оценување на работната способност на работник?

Прашање 2: Каква форма треба да има поднесокот-барањето на работникот до работодавачот?

Прашање 3: Каква плата ќе прима работникот откако ќе биде распореден на друга соодветна работа?

Студија на случај бр. 60

Поради наводно направена повреда на работните обврски и на работниот ред и дисциплина работодавниот орган на работникот му изрече парична казна во висина од 15% од последната исплатена плата во траење од четири месеци и таквата одлука без приложени и образложени докази му ја достави на работникот. Работникот поднел навремен приговор до повисокиот орган кој со решение го одбил приговорот. Незадоволен од ваквата одлука, работникот побарал заштита на своите права пред судските органи.

Прашање 1: Колкав може да биде максималниот период на траење на паричната казна за сторена повреда на работните обврски и на работниот ред и дисциплина согласно ЗРО?

Прашање 2: Колкав може да биде максималниот износ на паричната казна за сторена повреда на работните обврски и на работниот ред и дисциплина согласно ЗРО?

Прашање 3: Кој суд е надлежен на постапува по тужба на работникот со која се побива одлуката со која е изречена парична казна поради сторена повреда на работните обврски и на работниот ред и дисциплина?

Студија на случај бр. 61

Тужителот е вработен кај тужениот неколку години што докажува со договор за вработување. Во еден период, во време на штрајк кај работодавачот, тужителот со одлука на работодавачот бил отстранет од работа поради наводно поттикнување на насилничко и недемократско однесување на останатите вработени. Поради тоа, работникот (сега тужител) за време додека траел штрајкот не доаѓал на работа ниту учествувал во штрајкот за што има докази. Веднаш после завршувањето на штрајкот, против тужителот е покрената дисциплинска постапка, по што е донесена одлука со која му се откажува договорот за вработување без отказан рок, поради тоа што иако бил отстранет од процесот на работа учествувал во штрајкот со што сторил тешка повреда на договорот за вработување. Во дозволен рок тужителот поднел приговор до второстепениот орган кај работодавачот, истиот му е одбиен како неоснован, иако не се впуштил поподробно во испитување на приговорот и доказите кои работникот ги доставил во прилог. Поради тоа, во законски рок тужителот покренал судски спор пред надлежен суд.

Прашање 1: Кога на работникот може да му се даде отказ за време на штрајк?

Прашање 2: Какви права имал работникот против одлуката за отказ на договорот за вработување поради учество во штрајк во случај која тужителот бил отстранет од работа?

Прашање 3: Каква е одлуката што ја донел второстепениот орган кај работодавачот?

Студија на случај бр. 62

Поради исполнување на услови за остварување на старосна пензија тужениот и го откажа договорот за вработување на тужителката, но не и исплати средства на име отпремнина поради одење во пензија. Тужениот е единка - буџетски корисник на средства, па поради тоа не е во можност навремено да и ја исплати отпремнината на тужителката, бидејќи неговата исплата зависи од буџетот на државата односно е во непосредна врска со Законот за извршување на буџетот за годината кога тужителката го остварила своето право на пензија. И после нејзиното писмено обраќање кај работодавачот, тој сеуште не и го исплатил паричниот надомест на име отпремнина за одење во пензија, па тужителката понатаму побарала судска заштита на своето право.

Прашање 1: Кои се основните потребни услови според Законот за работните односи кои работникот треба да ги исполни за да може да оствари старосна пензија?

Прашање 2: Колкава е висината на отпремнината при одење во пензија на работникот?

Прашање 3: Дали тужителката има право да поднесе тужба за наплата на своите

побарувања непосредно до надлежен суд?

Студија на случај бр. 63

Работникот работел кај работодавачот со договор за вработување на определено време на работно место кое одговара на неговата стручна подготовка за што примал плата, кој после одреденото време престанал. Подоцна забележал дека работодавачот за еден период од неговото работење му исплаќал само плата, а не плаќал придонеси во Фондот за ПИОМ на име придонеси за пензиско и инвалидско осигурување на работникот. Се обратил кај работодавачот да ги уплати овие износи на Фондот за ПИОМ, но работодавачот тоа го одбил со образложение дека поминал подолг период од времето кога работел и примал плата. Заштитата на своето право работникот го побарал пред надлежен суд.

Прашање 1: Дали работодавачот со исплаќањето на платата имал обврска да ги плаќа и придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на работникот?

Прашање 2: Што треба да направи работникот тужител за да ја утврди висината на придонесите што тужениот работодавач треба да му ја исплати на име придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на работникот?

Прашање 3: Како работникот тужител го остварил ова свое право?

Студија на

случај бр. 64

Работничката е во работен однос кај работодавачот неколку години на работно место кое одговара на нејзината стручна подготовка. Омажена е и има едно дете, а сега е во втора бременост. При лекарските прегледи утврдено е дека со сигурност носи близнаци, но лекарите се во недоумица дека можеби станува збор на бременост со три бебиња. Поради тоа, неа тешко и паѓаат последните денови од бременоста, но работодавачот е упорен во барањето таа да остане на работа до последниот ден пред породувањето. Работничката писмено се обратила до работодавачот и приложила документ со кој потврдила дека сака отсуството за бременост, раѓање и родителство да го започне порано од утврдениот термин.

Прашање 1: Колку изнесува платеното отсуство од работа на работничка за време на бременост, раѓање и родителство ?

Прашање 2: Кога работничката може да го започне отсуството за бременост, раѓање и родителство?

Прашање 3: Врз основа на каков документ работничката може да го започне користењето на отсуството од работа за бременост, раѓање и родителство?

Студија на случај бр. 65

Работничката е во работен однос кај работодавачот неколку години на работно место кое одговара на нејзината стручна подготовка. После изминати девет месеци како отсуство од работа за бременост, раѓање и родителство кога родила едно дете, таа повторно се враќа на истото работно место со полно работно време на кое работела пред користење на отсуството. Детето сеуште го дои, поради што таа има поинаков распоред за користење на платената пауза во текот на денот. Работодавачот приговара на тоа, но таа му потенцира дека тоа е нејзино законско право.

Прашање 1: Колку изнесува платената пауза во текот на работното време на мајката доилка?

Прашање 2: До која возраст на детето мајката доилка има зголемена платена дневна пауза?

Прашање 3: Каде се наоѓа законската основа за остварување на ова право на мајката доилка?

Студија на случај бр. 66

Работникот заради својата младост кај работодавачот е распореден на работно место и врши работни задачи кои се во согласност со законските прописи за заштита на посебна група работници. Пред почетокот на летото тој добил решение за висината и начинот на користење на годишниот одмор за тековната година според должината на неговиот заснован работен однос според исти критериуми како останатите вработени. Младиот работник поднесол приговор кај работодавачот против тоа решението.

Прашање 1: На која возраст треба да биде работникот за да се рече дека припаѓа на групата работници со посебна заштита?

Прашање 2: Колку дена треба да биде годишниот одмор на ваквиот работник?

Прашање 3: Каде се наоѓа законската основа за остварување на ова право на малолетниот работник?

Студија на случај бр. 67

На ден 8.03.2002 година бил склучен договор за доделување стипендија за постдипломски студии помеѓу Министерство за образование и наука како давател на стипендија и Л.Д. дипломирана на Ф факултет како корисник на стипендијата. Договорот бил заверен кај тужителот под бр.13-3181/1-02 од 11.03.2002 година. Согласно чл.2 од договорот, Министерството се обврзало на корисникот да му исплатува средства за стипендија за времетраење од 24 месеци, а согласно ст.3 на овој член од договорот, стипендијата требало да се исплатува секој месец, почнувајќи од 1.04.2002 година. Согласно чл.4 т.2 од

договорот, корисникот се обврзал во време од 5 години да магистрира, сметано од денот на започнувањето на стипендирањето.

Со решението за исплата на средствата за стипендија за постдипломски студии бр.05-1421/1 од 7.06.2002 година, на лицето Л.Д. под реден бр.146 и биле исплатени групно три стипендии за април, мај и јуни месец 2002 година и тоа преставувало прв акт на давателот на стипендијата за исплата на стипендии по договорот, а овие средства легнале на сметка на тужената со трансфер од 19.06.2002 година, дата на валута 14.06.2002 година. Министерството не постапувало согласно преземените и достасани договорни обврски од чл.2 ст.3 од договорот, односно стипендиите не ги исплатувало месечно, туку групно за три месеци, во последниот месец.

Корисникот на стипендијата ја одбрала магистерската теза на 14.05.2007 година и се здобила со звање магистер по ф науки.

На 8.10.2010 година Надлежното Министерство се обратило до корисникот на стипендијата со известие дека истата не ги почитувала договорните обврски и не магистрирала во рок, поради што ќе мора да ги врати средствата за магистрирање, па на 28.12.2010 година до истата доставил опомена пред тужба,

Прашање бр.1

Каков правен однос е воспоставен меѓу страните ?

Прашање бр.2.

На каков начин може да престане ваквиот однос меѓу страните?

Прашање бр.3

Што е предмет на обврска на Министерството?

Студија на случај бр. 68

Доверителот и должникот на ден 31.10.2007 година му позајмил пари во износ од 10.000 евра во готово за што склучиле договор пред нотар С Л под УЗП.бр.3805/07 од 02.11.2007 година, во кој договор во чл.3 било предвидено дека заемопримачот, се обврзува да го врати земениот заем првиот ден по истекот на три месеци од датумот на започнување на должничко - доверителски односи. На ден 01.11.2007 година, помеѓу странките бил склучен уште еден договор за заем во износ од 10.000,00 евра, под УЗП.бр.6418/07 од 02.11.2007 година, кај нотар З П Во чл.3 од истиот било предвидено дека заемопримачот се обврзува позајмената сума безкаматно да му ја врати на

заеодавачот на првиот ден по истекот на три месеци од датумот на започнување на должничко - доверителски односи. Должникот не му ги вратил на доверителот земените пари на заем по двата договора во вкупен износ од 20.000 евра во определените рокови.

На ден 01.03 2008 година доверителот го повикал должникот да му го врати долгот заедно со каматата , но овој наместо да му ги врати девизните средства во целост , му понудил делумно да ја исполни обврската од договорот , со тоа што ќе му врати 10.000 евра од долгот, а за остатокот му понудил да му го продаденеговото патничко возило Опел зафира .Доверителот ја прифатил ваквата понуда и на ден 01.04 2008 година потпишале нов договор со кој 10.000,евра да му бидат вратени веднаш а остатокот од невратените 10.000 евра со стасаната камата да се сметаат како купопродажна цена на возилото кое должникот се обврзал да му го предаде во владение на доверителот . Исто така било договорено да должникот ја плати и регистрацијата за возилото Истото требало да се регистрира на ден 15.12.2008 година. Веднаш по склучување на овој договор должникот му ги предал 10.000 евра на доверителот за кое нешто доверителот му дал писмена признаница а на ден 01.05 2008 година должникот му го предал неговото патничко возило на доверителот .

Прашање бр.1

Каков договор склучиле страните на ден 31 10 2007 година и на 01.11.2007 година?

Прашање бр.2

Кога должникот треба да ја исполни својата обврска за враќање на земените девизни средства?

Прашање бр.3

Каков договор е склучен на ден 01.04.2008 година

Студија на случај бр. 69

Тужителите се сосопственици на недвижен имот кој од источна страна граничи со имотот на тужениот. На ден 28.02.2008 година дел од имотот кој што бил во сопственост на тужителите го изорал и го посеал со жито. За ваквото дејствие на тужениот тужителите разбрале на ден 2.03.2008 година и на ден 15.04.2008 година поднеле тужба. Како сосопственик на недвижниот имот било уште едно лице кој не е тужител во постапката. Судот донел одлука со која го уважил тужбеното барање на тужителите. Полномошник на тужителите ја примил пресудата на 16.06.2008 година. По однос на трошоците првостепениот суд одлучил секоја странка да ги сноси своите трошоци. Сопственикот кој не е тужител од своја страна поднел жалба против одлуката на судот на ден 01.07.2008 година.

1. Прашање

Каков вид на постапка повеле тужителите ?

2. Прашање

Со каква одлука го решава судот конкретниот спор ?

3. Прашање

Поради кои причини повисокиот суд може да ја укине одлуката во конкретен случај?

Студија на случај бр. 70

Тужителот поднел тужба за утврдување на ништавност на договор за купопродажба. По добивањето на тужбата упатена од страна на судот тужениот со поднесок насловен како одговор на тужба, а потпишан од неговиот законски застапник го признава тужбеното барање на тужителот во целост. Кон одговорот на тужба нема приложено посебно овластување на законскиот застапник за признавање на тужбеното барање. Против ваквата пресуда жалба поднел тужениот.

1. Прашање бр.1

Што е должен судот да направи по добивање на изјавата за признавање на тужбеното барање од тужениот ?

Прашање број 2

Во која фаза на постапката тужениот може да го признае тужбеното барање ?

Прашање број 3

Поради кои причини може да се побива со жалбата пресудата поради признание?

Студија на случај бр. 71

Тужителот поднел тужба за надомест на штета сторена од тужениот. Имено тужениот иако не бил регистриран за поправка на електрични уреди пред тужителот се преставил како мајстор и му гарнатурал дека може да му ја поправи машината за перење. По неколку дена откако тужениот превзел дејствија на машината му ја вратил на тужителот. Меѓутоа со оглед дека машината повторно не работела тужителот повикал вештак кој утврдил дека штетата е направена поради нестручна поправка така што машината останала неупотреблива. Поради ваквата штета што ја има направено тужениот тужителот поднел тужба за надомест на штета, а за доказ го предложил вештачењето во кое што е наведена причината за штетата и висината на штетата како и писмен доказ дека тужениот ја примил машината за перење за поправка со негов потпис. Тужениот поднел одговор на тужба во која го оспорил барањето на тужителот меѓутоа наведува дека е точно дека самиот бил уверен дека ќе може да го поправи дефектот на машината на тужителот меѓутоа по нејзиното отварање видел дека недостасува одреден дел кој тербал

да биде сменет, па со оглед дека немал лично тој такви делови за го вргати во машината самиот импровизирал нешто на своја рака и направил дел кој што мислел дека ќе добар и ќе може да работи машината. Докази не предлага во одговорот на тужба. Судот без да закаже расправа, донел одлука и го уважи тужбеното барање на тужителот.

1. Прашање

Кога судот може да донесе пресуда без одржување на расправа ?

2. Прашање

Кои се основни претпоставки за да може судот да донесе пресуда без одржување на расправа?

3. Прашање

Поради кои причини може да се побива конкретната пресуда ?

Студија на случај бр. 72

Тужителката и тужениот биле брачни другари но поради заемно несогласување тужената е напуштила брачната заедница и заминала со малолетното дете кај своите родители. Тужителот поднел тужба за развод на брак со предлог малолетното дете да биде доверено на чување и воспитување кај него, а тужената да плаќа издршка по 3.000,00 денари месечно за малолетното дете. За доказ предложил распит на сведоци и признание на тужената. Тужената во одговор на тужба не ги оспорува наводите на тужениот дека се нарушени меѓусебните односи и докази не предлага. По тужбата судот закажува подготвително рочиште на кое не се јавува тужената след што тужителот предложил на судот да донесе пресуда поради изостанок кој предлог судот го прифатил и донел таква одлука. Против пресудата на првостепениот суд тужената изјавила жалба.

1. Прашање

Каква пресуда донел судот во конкретен случај ?

2. Прашање

Која општа процесна претпоставка за донесување на пресуда поради изостанок?

3. Прашање

Кои се посебни претпоставки за донесување на пресуда поради изостанок?

Студија на случај бр. 73

Тужителот поднел тужба за надомест на штета против тужен кој е причинител на штета. Инаку штетата е направена во дворот на тужителот во кој истиот имал засадено

градинарски култури. Штетата е направена од свињата на тужениот која што ја пуштил слободно во дворното место на тужителот. Во тужбата прилага докази записник од извршен увид на лице место од страна на судот и вештачење за висината на штетата од дипл. инж. агроном. По добивање на тужбата тужениот во одговор на тужба изречно не го оспорува тужбеното барање и не прилага докази за неоснованоста на истата. На подготвителното рочиште иако уредно поканет тужениот не дошол. На главната расправа одржана од страна на првостепениот суд во текот на изведување на доказите ја напуштил салата за судење без да наведе причини и без да го оспори тужбеното барање. Првостепениот суд расправајќи по тужбата донел пресуда. Жалба поднел тужениот поради суштествена повреда на постапката и нарушување на начелото на контрадикторност на постапката.

1. Прашање

Каква пресуда донел судот во конкретен случај ?

2. Прашање

Која општа процесна претпоставка за донесување на пресуда поради изостанок?

3. Прашање

Кои се посебни претпоставки за донесување на пресуда поради изостанок?

Студија на случај бр. 74

Тужителката е сестра на тужената. Со тужбата бара да се утврди дека е сопственик на патничко моторно возило кое што е запишано на име на тужената во договорот за купопродажба . Ова со оглед дека парите што ги дава за купување на возилото биле исклучително нејзини, а таква била и волјата за купопродажбата со оглед дека нејзината сестра била запознаена и се согласила само на нејзино име да се заведе како нејзина сопственост, а всушност како сопственик на возило да биде тужителката. Тужителката имала владение на возилото меѓутоа се плашела дека тужената може со договор за купопродажба да го продаде на друго лице, со оглед дека знаела дека тужената западнала во долгови. За доказ предложила сообраќајна дозвола, договор за купопродажба изјава од тужената за признавање на фактите., како и извадок од банка дека на денот на склучување на договорот ги префрлила парите на сметка на продавачот. Во тужбата наведува дека тужената е со нарушено психичка здравствена состојба и дека повела постапка за одземање на деловна способност која што сеуште не била завршена. По добивање на тужбата и доказите судот ја доставил тужбата на одговор за тужената заедно со тужените предложени кон тужбата и со оглед дека по протекот на законскиот рок не добил одговор на тужба, без расправа донел пресуда со кое што го уважил тужбеното барање на тужителката.

1. Прашање

Каква пресуда донел судот во конкретен случај?

2. Прашање

Која е општа проценска претпоставка за донесување на пресуда поради не поднесување на одговор на тужба?

3. Прашање

Кои се посебни процесни претпоставки за донесување на пресуда поради не поднесување на одговор на тужба?

Студија на случај бр. 75

Тужителот поднел тужба за предавање во владение против тужениот. За доказ предложил записник од полиција составен на денот кога тужителот дознал дека тужениот му го превземал владението на недвижноста опишана во тужбата во кој е содржана изјавата на тужениот дека е точно дека го имал завземено земјиштето и дека сметал дека тоа е негова сопственост. Тужителот исто така како доказ кон тужбата го приложил Имотен лист дека предметното земјиште се води на негово име, како и вештачење од вешто лице со скица за спорното земјиште. Сите докази заедно со тужбата судот уредно ги доставил до тужениот. По добивање на тужбата со писмените докази тужениот не поднел одговор на тужба во определниот законски рок. Првостепениот суд по протек на рокот за давање на одговор на тужба врз основа на расположивите докази донел пресуда со кое го усвоил тужбеното барање на тужителот.

1. Прашање

Каква пресуда донел судот во конкретен случај?

2. Прашање

Која е општа проценска претпоставка за донесување на пресуда поради не поднесување на одговор на тужба?

3. Прашање

Кои се посебни процесни претпоставки за донесување на пресуда поради не поднесување на одговор на тужба?

Студија на случај бр. 76

Тужителот и тужениот се другари од детство и често се собираат во друштво да се коцкаат. При едно такво дружење тужениот му побарал пари на тужителот за да продолжи со коцкањето и овој му дал 5.000 евра. Тужениот ги изгубил и овие пари и не му ги вратил на тужителот. Тужителот поднел тужба за долг во кое што ги наведува овие факти и доставува признаница во кое што е наведено дека тужениот заради продолжување на коцкањето на одредена дата земал пари на заем од тужителот. Побарал трошоци на постапката. По

добивање на тужбата во која што од страна на судот било опоменат тужениот на последиците од недавање на писмен одговор на тужба и доставување на доказите тужениот во определениот законски рок не поднел одговор на тужба.Првостепениот суд без расправа донел пресуда со која го усвоил тужбеното барање на тужителот. Првостепениот суд одлучил секоја странка да ги сноси свои трошоци. Против одлуката на судот е поднесена жалба.

1. Прашање

Каква пресуда донел судот во конкретен случај?

2. Прашање

Кои се посебни процесни претпоставки за донесување на пресуда поради не поднесување на одговор на тужба?

3. Прашање

Кога судот може да донесе пресуда поради не поднесување на одговор на тужба?

Студија на случај бр. 77

Тужителот и тужениот се непосредни соседи. При превземање на градежни работи на својот имот тужениот направил штета на имотот на тужителот на начин што ја оштетил фасадата на неговата куќа. Пред да ја поведе постапката пред суд тужителот писмено го повикал тужениот да ја отстрани штетата со превземање на градежни дејствија. Тужениот не одговорил на ваквата писмена опомена сметајќи дека не е должен да му ја поправи фасада која што му ја оштетил поради што тужителот поднел постапка за обезбедување на докази и повикал вешто лице градежен инж. кое што изготвило вештачење во кое се дадени позициите и дејствијата што треба да ги направи тужениот за да се санира штетата, а дал и вредносно колку изнесува вкупната штета. На поканата на судот во постапката за обезбедување тужениот се одзвал и бил на лице место кога судот извршил увид на лице место со вешто лице, тогаш на записник кажал дека навистина му направил штета на тужителот меѓутоа немал можности да му ја отстрани штетата ниту пак да му ги плати парите. Тужителот поднел тужба за штета во износ утврден со вештачењето. За доказ предложил судскиот записник за обезбедување на докази и вештачењето од вешто лице како и сведокот кој присуствува на постапка за обезбедување на докази и признание на тужениот. Тужбата со доказите му е доставена на тужениот но во тужбата истиот не е опоменат за последиците од не дава на писмен одговор на тужба.Тужениот не дал писмен одговор на тужба. Првостепениот суд донел пресуда.Тужениот поднел жалба поради суштествена повреда на постапката дека не му била дадена можност да се јави во судот.

1. Прашање

Каква пресуда донел судот во конкретен случај?

2. Прашање

Која е општа проценска претпоставка за донесување на пресуда поради не поднесување на одговор на тужба?

3. Прашање

Кога судот може да донесе пресуда поради не поднесување на одговор на тужба?

Студија на случај бр. 78

Тужителот и тужената се брачни другари. Поради нарушување на нивните брачни односи нивниот заеднички живот станал неподнослив. Во брак имале изродено едно малолетно дете. Тужителот поднел тужба и побарал бракот поради него и тужената да се разведе, а малолетното дете да остане на чување и воспитување кај него со тоа што не побарал издршка од тужената за детето. Судот по добивањето на тужбата и извештајот од Центарот за социјална работа за одржаното мировно рочиште ја испратил тужбата на одговор на тужената. Тужената откако ја добила тужбата со писмен одговор на тужба го признава тужбеното барање на тужителот наведувајќи дека изјавата ја дава слободно, сериозно без никој да ја присилува на тоа. Првостепениот суд без да држи расправа донесува пресуда поради признание со која го уважува тужбеното барање на тужителот во целост.

1. Прашање

Што е должен судот да направи по добивање на изјавата за признавање на тужбеното барање од тужениот ?

2. Прашање

Во која фаза на постапката тужениот може да го признае тужбеното барање ?

3. Прашање

Каква треба да биде дадената изјава за признавање од тужениот ?

Студија на случај бр. 79

Тужителот и тужената се брачни другари. Поради нарушување на нивните брачни односи нивниот заеднички живот станал неподнослив. Во брак имале изродено едно малолетно дете. Тужителот поднел тужба и побарал бракот поради него и тужената да се разведе, а малолетното дете да остане на чување и воспитување кај него со тоа што не побарал издршка од тужената за детето. Судот по добивањето на тужбата и извештајот од Центарот за социјална работа за одржаното мировно рочиште ја испратил тужбата на одговор на тужената. Тужената откако ја добила тужбата со писмен одговор на тужба го оспорува тужбеното барање на тужителот наведувајќи дека не се точни наводите во тужбата дека тужителот погрешно навел дека брачните односи се нарушени со тоа што доколку судот најде дека има услови за развод на брак бара малолетното дете да и биде

доделно на неа, а да се задолжи тужителот да плаќа издршка по 5.000,00 денари месечно. По добивање на одговор на тужба првостепениот суд закажал расправа откако претходно добил известување од Центарот за социјална работа по однос на одржаното мировното рочиште и по однос на предлогот за тоа на кој родител да му биде доделено детето согласно неговите потреби. Пред одржување на главната расправа со поднесок тужителот се одрекол од тужбеното барање и предложил судот да донесе пресуда поради одрекување. Првостепениот суд по добивање на ваквиот поднесок без понатамошно расправање донел пресуда поради одредкување на тужбеното барање. Жалба против пресудата поднела тужената.

1. Прашање

Што е должен судот, согласно ЗПП да направи по добивање на изјавата за одрекување тужбеното барање на тужителот ?

2. Прашање

Во која фаза на постапката тужителот може да се одрече од тужбеното барање?

3. Прашање

Каква треба да биде дадената изјава за одрекување на тужбеното барање на тужителот

Студија на случај бр. 80

Помеѓу странките на ден 31.10.2007 година е склучен договор за купопродажба на стан продавачот му го продава станот на купувачот за купопродажна цена од 60.000 евра . Во договорот е предвидено да купувачот на продавачот првата рата од 25.000 евра му ја плати веднаш по склучување на договор а целата купопродажна цена да ја плати при потпишување на записникот за примопревање на станот . Предвидено е да рокот за предавање на станот биде до крајот на 2008 година. Во договорот е предвидено да доколку продавачот доцни со предавањето на станот да плаќа пенали по 200 евра месечно. Поминале 25 месеци откако поминал рокот за предавање на станот па како станот не бил завршен, а продавачот не му плаќал пенали , кучувачот се обратил до него и побарал да се раскине договорот за купопродажба и да му ги врати веќе платените пари како и да му плати пеналите од 5.000 евра, со оглед дека не бил повеќе заинтересиран да го купи станот. Продавачот му кажал дека неговите пари се потрошени за изградба на зградата во која што се наоѓал станот дека немал пари да му го вратил износот кој што му го побарува и помеѓу нив на ден 1.04.2008 година е склучен писмен договорот за заем со кој што договор продавачот се обврзал да во рок од 1 година ги врати парите на купувачот заедно со пеналите, а како гаранција дека ќе го плати долгот заложил негов стан во негова сопственост од 30 м2 .

1.Пршање

Од каков карактер се односите воспоставени помеѓу странките со договорот за купопродажба?

2. Прашање

На каков начин може да престане ваквиот однос меѓу страните?

3. Прашање

Кои се субјекти на исполнувањето?

Студија на случај бр. 81

Тужителот има склучено договор за закуп со тужениот за месечен износ од 12.000,00 денари закупнина. Договорот за закуп бил склучен за период од 1 година со обврска на закупопримачот секој месец однапред да ја плаќа закупнината, а доколку сака да го раскине договор за закуп, за тоа еден месец пред раскинувањето е должен да го извести закуподавачот. 6 месеци по склучување на договорот за закуп тужениот го напуштил станот без да го извести тужителот и да му ги предаде клучевите. Тужителот со оглед дека поминале 2 месеци, а тужениот не ја плаќал закупнината разбрал дека истиот се иселил па побарува штета како изгубена добивка во износ од 60.000,00 денари. Со тужбата бара да му го плати на овој износ на име изгубена добивка со оглед дека имал должност 30 дена пред да го напушти станот да го извести па поради тоа тужителот претрпел штета на име изгубена добивка. Тужениот смета дека тоа што не е испратил известие до тужителот не значи дека тужителот има право на надомест на штета на име изгубена добивка. Судот во постапка утврдил дека тужениот навистина не го известил тужителот во определен рок за раскина на договорот и го задолжил да ја плати штетата.

1. Прашање

Во конкретниот случај тужениот може со жалбата да ја напаѓа пресуда поради?:

2. Прашање

Поради кои причини Апелациониот суд согласно одредбите од ЗПП може да се укине пресудата во конкретниот случај ?

3. Прашање

Согласно одредбите од ЗПП за каков спор се работи во конкретен случај ?

Студија на случај бр. 82

Тужителот и тужената биле блиски пријатели во време кога на тужената и требале парични средства за купување на автомобил. Со оглед да тужителот и бил пријател истата го замолила да и позајми износ од 5.000 евра со рок на враќање од една година без камата. Тужителот се согласил и на ден 31.12.2002 година склучиле писмен договор за заем заверен кај нотар. Рокот за враќање било на 31.12.2003 година. Годишите поминувале и во меѓувреме тужителот и тужената се скарале поради не враќање на

заемот и на ден 25.12.2008 година тужената потпишала писмена признаница дека му долгува уште 3.000 евра од земениот заем од 5.000 евр, а тужениот се потпишал дека му ги има вратено од 2.000 евра. Во признаницата е назначено да тужената 3.000 евра ќе му ги врати во рок од 3 месеци. Со оглед дека тужената не му ги враќа парите во предвидениот рок од 3 месеци тужителот на 25.02.2009 година поднел тужба за долг, за доказ го приложил договорот за заем склучен 31.12.2002 г. и признаница потпишана од двете страни од 25.12.2008 година . Тужената приговарала на застареноста на барањето со оглед дека договорот е склучен на 31.12.2002 , а општиот рок за застареност е 5 години. Првостепениот суд го уважил барањето на тужителот меѓутоа посебно не се произнел за приговорот на застареност. Против наведената пресуда жалба поднела тужената.

1.Прашање

Каков договор е склучен помеѓу странките ?

2. Прашање

Во кој рок заструва обврската за враќање на долгот согласно договорот ?

3. Прашање

Од кога почнува да тече рокот за застареност на враќање на долгот согласно договорот ?

Студија на случај бр. 83

Тужителката како сопственик на деловен простор го издала под закуп на тужениот со писмен договор за закуп во кој е предвидена месечна закупнина од 50.000,00 денари. Рокот на траење на договорот е определен за една година. Исто така предвидено е во договорот дека доколку закупопримачот 3 месеци едно по друго не ја плаќа закупнината да се смета дека договорот е раскинат. Во време на траење на договорот се покажало материјален недостаток на деловниот простор во кој што поради лоша изолација навлегувала вода и тужениот не можел да го користи деловниот простор за намената за која што го земал и за ова нешто ја известил тужителката. Тужителката на неговото известување усмено му кажала на негов трошок да ја изврши санацијата на кровот на деловниот простор со тоа што сите издатоци што тој ќе ги направи ќе се засметаат во закупнина. Тужениот извршил санација на деловниот простор и на тужителката и ги приложил сметките за висина на средствата што ги употребил за санација. Тужителката поднела тужба за плаќање на закупнина и раскин на договорот со оглед дека тужениот повеќе од 3 месеци не ја платил закупнината.

1. Прашање

Кога се смета дека е склучен договор за закуп ?

2. Прашање

Кои се основни права на закупопримачот ?

3. Прашање

На кој начин престанува договор за закуп ?

Студија на случај бр. 84

Тужителот и тужениот склучиле договор за купопродажба на патничко моторно возило со кој договор тужениот како продавач му гарантирал на купувачот дека за сите својства на предметот на договорот. После неколку дена од превземање на предметот на договор за купопродажба дошло до заридување на моторот на возилото за кое нешто тужителот навремено и уредно го известил продавачот. Со оглед дека продавачот кажал дека тој не знале дека има недостаток во моторот и дека нема негова одговорност за тоа што возилото станало неупотребливо поради материјалниот недостаток на предметот на купопродажба. Продавачот истакнува дека недостатокот се појавил после применување на ризикот купувачот сега тужителот.

1. Прашање

Кои се права на купувачот во случај кога навремено и уредно го известил продавачот за недостатокот на предметот?

2. Прашање

Доколку дојде до спор поради тоа дали недостатокот постоел во момент на преминување на ризикот односно дали пред преминување на ризикот постоела причина поради која недостатокот се појавил после преминување на ризикот на кого паѓа товарот на докажувањето на оваа околност?

3. Прашање

Кога постојат материјални недостатоци на предметот?

Студија на случај бр. 85

Тужителот и тужената се поранешни брачни другари. Поради разводот на бракот нивните односи биле нарушени и тужената во една прилика кога влегла во ресторанот каде што на една маса со нејзиниот брат и уште најзини два братучеди седел нејзиниот поранешен сопруг, изреволтирана од тоа што ги видеала заедно им се обратила на својот брат и братучедите со зборовите : „ Зошто седите со овој бараба, покварењак и пијаница.“. Освен нив и персоналот во ресторанот други гости немало.

1. Прашање

За како вид на одговорност се однесува конкретниот случај ?

2. Прашање

Кој одговара за навреда ?

3. Прашање

Во кој случај се досудува надоместок на нематеријална штета за навреда?

Студија на случај бр. 86

Тужителот е лекар по професија а тужената е медицинска сестра. Во текот на еден работен ден тужената пред вработените во просториите на брза помош во Здравствениот дом му ги упатила зборовите : „ Ти ако си нервно болен оди да се лечиш ненормален еден“, вознемирен од ваквата изјавата пред вработените на кои тужителот им бил претпоставен тужителот веднаш ја повикал тужената пред сите присутни во простирите на медицинските сестри да се извини, меѓутоа таа продолжила со навредливите зборови поради што тужителот морал да ја напушти собата на сестрите. Повел постапка за потврдување на одговорност за сторената навреда и побарал пресудата јавно да се објави и надомести на штета .

1. Прашање

За како вид на одговорност се однесува конкретниот случај ?

2. Прашање

Кој одговара за навреда ?

3. Прашање

Во кој случај се досудува надоместок на нематеријална штета за навреда ?

Студија на случај бр. 87

Тужителот бил познат адвокат кој што застапувал познато акционерско друштво и на еден состанок на собрание на акционери тужениот со намера за го омаловажи тужителот и да му наштети на негова чест и углед изјавил пред сите дека : „ Не може тука на нас да ни дава совети адвокат на кој што му била одземена лиценцата“. Тужителот кој бил присатен на собрание на акционерите побарал од тужениот веднаш пред сите да му се извини, меѓутоа тужениот продолжил со навреди кон тужителот на начин што ги кажал зборовите : „Кој ти дал диполома и лиценца треба да ти ги врати парите “. Поради ваквото однесување на тужениот , тужителот поднел тужба до судот.

1. Прашање

За каков вид на одговорност се однесува конкретниот случај ?

2. Прашање

1. Кој одговара за навреда ?

3. Прашање

Кои критериуми ќе ги примени судот при оценување на условите за исклучување на одговорноста ?

Студија на случај бр. 88

Тужителот Јован и неговата сега покојна сопруга во својство на купувачи , на 25.12.1983 година склучиле со тужениот АД Паластурист кој сега е во стечај, писмен договор за купопродажба на туристички апартман бр.26 во „Еуротел Струга,, со површина од 25,80м² за цена од 27.540,00 денари по м². Предавањето на апартманот било договорено да се изврши по исплата на вкупната продажна цена , за мебелот, опремата, а по техничкиот прием на објектот од овластена комисија. Странките склучиле и 2 анекс договори вв со опремувањето, ситен инвентар и сл.Тужителите уплатиле дел од цената во износ од 995.882,00 денари, останал неплатен дел од 305.657,00 денари кој требал да биде платен на тужениот до 30.04.1985 година.Договорот не е склучен во предвидена законска форма, објектот во кој е апартманот како и апартманот не се запишани во јавната книга како сопственост на тужениот ниту овој имот е влезен во стечајната маса на тужениот.Во ИЛ 100029 од 14.1.2014 година запишано е дека носител на правото на сопственост на објектот е РМ. Апартманот им бил предаден на тужителите во владение со записник од 1.5.1985 год.

Со тужбата се бара да се утврди према тужениот дека тужителите врз основа на купопродажен договор и по основ на одржувачка се сопственици на предметниот апартман па да се задолжи тужениот да го признае тоа право на тужителите и да трпи упис во катастарската евиденција на правото на сопственост на име на тужителите. Тужителите биле заведени кај тужениот во список на сопственици на апартмани во „Еуротел Струга,,но во имотен лист тие не се запишани ниту како носители на правото на користење на земјиште под објект ниту тужениот е запишан на такво право.

1.Прашање

Дали тужениот има пасивна легитимација во спорот?

2.Прашање

Каква одлука ќе донесе судот?

3.Прашање

За каква тужба станува збор?

Студија на случај бр. 89

Со правосилна пресуда на Основен КумановоПЛ-655/11 утврдено е дека предлагачката по основ на имот стекнат во брак е сопственик на ½ идеален дел од подвижни предмети. Противникот е поранешен брачен другар на предлагачката и по разводот на бракот во

куќата каде се наоѓале заедничките предмети останал да живее противникот. Предлагачката поднела предлог за делба на стварите со кој предложила вредносна делба на начин што противникот ќе и ја исплати вредноста на подвижните ствари од 2.000.000,00 денари колку што според вештачењето кое го доставила со предлогот изнесува ½ од вкупната вредност на стварите. Предложен е и увид на лице место од страна на судот и сослушување на учесниците.

Противникот во одговор на предлогот го оспорил истиот, тој изјавил дека се согласува предлагачката по нејзин избор да одбере кои ствари сака да и припаднат, ова во висина на нејзиниот дел, затоа што сите ствари се во куќата и се делливи., но не и да и ја плати наведената вредност. Предлагачката не се согласила со наведеното. Утврдено е дека секој од наведените предмети кои се наведени во предлогот претставуваат посебна ствар.

1. Прашање

Каква одлука ќе донесе судот?

2. Прашање

Дали во конкретниот случај е неопходен приговор од тужениот за донесување на одлуката на судот?

3. Прашање

Дали судот може да сочини спогодба за начинот на делба?

Студија на случај бр. 90

Тужителот со тужбата предложил да се изведат докази- вербални и писмени(вештачење) за кои навел дека ќе достави дополнителни податоци, најдоцна до подготвителното рочиште. На подготвителното рочиште тој не доставил адреси на предложените сведоци, со тужбата не го доставил вештачењето туку тоа го сторил во подоцнежна фаза од главната расправа. Тужениот изјавил противење на таквиот предлог затоа што бил поднесен спротивно на чл 271 ст.1 вв со чл 235 ст.1 и чл..284 од Законот за парнична постапка.

1. Прашање

Каква одлука ќе донесе судот?

2. Прашање

Дали судот може да одлучи по тужбата и тужбеното барање во таков случај?

3. Прашање

Дали судот може во подоцнежна фаза од постапката, да усвои предлог -доказ со вештачење и покрај противењето на спротивната странка?

Студија на случај бр. 91

Поднесена е тужба од тужителот против тужената , за надомест на нематеријална штета претрпена во сообраќајна незгода во која тужителот бил сопатник во возило осигурано од автоодговорност за штета причинета на трети лица. Како докази со тужбата се предложени и доставени записник од МВР за увид на лице место, медицинска документација на име на тужителот, сообраќајно и медицинско вештачење , сослушување на сведоци и на тужителот како странка. Судот постапувал по тужбата во совет со оглед на вредноста на предметот на спорот. Во врска со предложените докази од тужителот, претседателот на советот на главната расправа прифатил да се изведат предложените материјални докази, за останатите , вербални докази одлучил да се произнесе дополнително.

1. Прашање

Во конкретниот случај кој го определува изведувањето на доказите на главната расправа?

2. Прашање

Дали судот е врзан за своето поранешно решение за изведување на докази?

3. Прашање

Дали е дозволена посебна жалба против решението со кое се одбива изведувањето на доказите?

Студија на случај бр. 92

Поднесена е тужба за сопственост на недвижен имот , со тужбата се бара да се утврди дека тужителот по основ на наследување е сопственик на имотот - ½ идеален дел, кој претставувал оставина на неговата покојна мајка, која е мајка и на тужените. Тужените поднеле одговор на тужба , го оспориле тужбеното барање и предложиле докази.

Судот закажал главна расправа , ги повикал странките уредно, на расправата се јавил само тужителот, тужените не се одзвале на поканите , но го оправдале своето отсуство. На таа расправа тужителот извршил објективно преиначување на тужбата , ова го сторил усно, но доставил на тоа рочиште и поднесок за тужените во доволен број примероци. Судот на расправата донел решение со кое го прифатил преиначувањето на тужбата, ја одржал расправата по преиначената тужба во отсуство на тужените , потоа изведувал докази за кои на претходно рочиште одлучил да се изведат, дополнително им го доставил на тужените поднесокот од тужителот со кое било извршено преиначување на тужбата. По предметната тужба постапувал совет .

1. Прашање

Дали судот имал услови расправата да ја одржи и да расправа по преиначената тужба во отсуство на тужените?

2. Прашање

Како требал да постапи судот?

3.Прашања

Дали претседателот на советот може вон расправа да одлучи за преиначената тужба?

Студија на случај бр. 93

Во поднесената тужба за исплата на долг по основ на усмен договор за заем тужителот предложил да се сослушаат 5 сведоци кои биле присутни кога тој на тужениот му дал на заем 30.000ЕУР со рок на враќање од 1 година без камата ,доколку заемот биде вратен во договорен рок и сослушување на странки на истите околности.

На главната расправа, на записник, судот донел решение со кое ги дозволил предложените докази заради утврдување на фактите за склучениот договор, предметот на договорот и рокот за враќање на заемот. Сведоците се одзвале на поканата на судот, истите биле сослушани во присуство на двете странки на начин што откако претседателот на советот завршил со сослушување на сведоците, членовите на советот непосредно им поставувале прашања, потоа е дадена можност на странките , тие да постават прашања на сведоците.

Тужбата е поднесена на 1.2.2017 година.

1.Дали Законот за парнична постапка го определува начинот(редоследот) на сослушување на сведоци?

2.Дали во конкретниот случај сведоците биле сослушани согласно редоследот одреден во ЗПП за сослушување на сведоци?

3.Дали претседателот на советот прв ги поставува прашањата на сведоците?

Студија на случај бр. 94

Откако главната расправа била заклучена , во текот на советувањето и гласањето по предметната тужба, советот кој постапувал на расправата, одлучил дека постапката треба да се дополни заради разјаснување на одделни поважни прашања. Советот се повлекол за советување и гласање, но во судницата останале полномошниците на странките. По советувањето и гласањето и донесената одлука, советот ја соопштил одлуката на присутните во судницата, не ги навел причините за повторното отварање на расправата, главната расправа била одржана и отпочнала одново.

1. Прашање

Во кој рок повторно отворената расправа мора да се одржи и заврши?

2. Прашање

Дали судот е должен на странките/нивните полномошници, да им ги соопшти причините заради кои главната расправа е повторно отворена?

3. Прашање

Дали во конкретниот случај, по советувањето и гласањето и донесената одлука, советот можел веднаш да продолжи и да ја одржи расправата во присуство на полномошниците на странките?

Студија на случај бр. 95

Тужителот поднел тужба против тужената, за развод на брак. Странките имаат 2 заеднички малолетни деца, со тужбата се бара бракот да се разведе поради фактички прекин на брачната заедница подолго од 1 година. Како докази се предложени сведоци, сослушување на странките и писмени докази. Со тужбата тужителот бара малолетните деца да му се доверат на чување, воспитување и делумно издржување, а тужената да биде задолжена со месечна издршка за секое дете по 5.000,00 денари. На главната расправа странките биле застапувани од полномошници. Судот на ја исклучил јавноста на главната расправа.

1. Прашања

Дали во оваа постапка судот е должен да ја исклучи јавноста?

2. Прашања

Дали исклучувањето на јавноста се однесува и за полномошниците?

3. Прашања

Дали судот може, на барање на странките, да дозволи на расправата да присуствуваат и други лица?

Студија на случај бр. 96

Тужителот со тужбата бара да се утврди дека тужениот му го вознемирува правото на сопственост на станот на начин што секојдневно во станот на тужениот, кој е до неговиот стан во зградата, преку цел ден се слуша многу гласно работата на справи за вежбање, за спортување, музика и сл. во присуство на лица кои доаѓаат за вежбање во станот на тужениот. Со тужбата се бара да се задолжи тужениот да престане со вознемирувањето на тужителот во користењето на сопственоста на станот на начин опишан како во тужбениот петитум.

На главната расправа биле присутни повиканите сведоци од страна на судот, странките, полномошниците, но и членовите на семејствата на странките, започнал неред во судницата поради големиот број присутни. Советот не можел непречено да ја одржи расправата и покрај повеќе упатени опомени од судот до присутните кои во меѓувреме почнале и вербално, но и физички да се закануваат еден кон друг. Освен странките,

советот донел решение јавноста да се исклучи, после што биле отстранети сите лица , вклучително и полномошниците на странките. Решението советот не го образложил ниту јавно објавил.

1. Прашање

Дали советот можел да ја исклучи јавноста на расправата (наведените лица) од наведената причина?

2. Прашање

Дали советот морал да го образложи и јавно објави решението за исклучување на јавноста?

3. Прашање

Дали јавноста на расправата може да се исклучи за еден дел од расправата?

Студија на случај бр. 97

Тужителот како заемодавач и лицето Т.В. од Скопје како заемопримач, на 3.10.2011 година склучиле договор за заем на 30.000,00 ЕУР. Според договорот, заемопримачот се обврзал да го врати заемот до 15.1.2012 година, но не го вратил и тужителот поднел тужба против него за исплата на долгот, оформен е предметот на Основен суд Скопје П. бр.252/12. За времетраење на таа постапка склучен е договор за купопродажба на стан во Скопје од 21.02.2012 г. сопственост на должникот Т.В. помеѓу него и лицето А.Л. под ОДУ бр. 53/12 . Во таа постапка по предлог на тужителот било донесено решение за привремена мерка со која му било забрането на должникот да го продава предметниот стан, истото станало правосилно и прибележано во ИЛ. Сепак, тужителот, дополнително со изјава во форма на нотарски акт кај нотар , на 9.4.2012 година, изјавил дека нема никакви побарувања кон тој недвижен имот и со изјавата тужителот се обврзал да ја повлече во Катастарот прибележаната привремена мерка, воедно дека сега тужениот А.Л. може да ја повлече истата до АКН ако тоа не го стори тужителот. Тој во судската постапка го повлекол предлогот за привремена мерка и решението судот го ставил вон сила, кое нешто подоцна, по барање на тужителот било избришано од јавната книга. Со пресуда П бр.252/12 на 29.06.2012 година, правосилна на 11.1.2013 г. и извршна на 28.1.2013 г., усвоено тужбеното барање према должникот . Тужителот се обидел ја изврши правосилната пресуда према должникот Т.В. , со продажба на станот кој бил сопственост на должникот , но без успех затоа што предметниот стан веќе бил запишан на сега тужениот согласно договорот за продажба составен во форма на нотарски акт, тужениот А.Л. влегол и во владение на станот.

Со тужбата се бара да се побие правното дело Нотарски акт- договор за продажба на недвижен имот ОДУ бр.53/12 од 21.02.2012 г. склучен помеѓу тужениот како купувач и должникот Т.В. како продавач на недвижниот имот – предметниот стан, да се утврди дека правното дело нема правно дејство према тужителот за износ од 30.000 ЕУР со законска

казнена камата од 20.1.2012 год. до исплата.

Тужен е купувачот и тој во одговор на тужба го оспорил тужбеното барање затоа што тужителот во постапката која претходела самиот се откажал од намирување преку продажба на овој стан на должникот, знаел за договорот кој го склучил тужениот со должникот на тужителот, не се противел, самиот се согласил да ја повлече привремената мерка која претходно по негов предлог била донесена во тој спор, а тужениот лицето Т.В. не предвиделе во договорот за продажба, купопродажната цена тужениот да му ја плати на тужителот.

1. Прашање

Кој има пасивна легитимација во спор за побивање должникови- правни дејствија?

2. Прашање

Дали договорните страни од договорот за купопродажба кој се побива, треба да бидат тужени ?

3.Прашање

Во каква форма ќе се донесе одлуката на судот

Студија на случај бр. 98

Тужената на 24.11.2011 година склучила со тужителот ЈУ МЦСР на град Скопје спогодба за враќање на неосновани стекнати средства во износ од 25.445,00 денари на 48 месечни рати со кои таа била задолжена според решение на тужителот од 26.5.2011 година. Со наведеното решение на тужителот на тужената и престанало правото на постојана парична помош и со истото е задолжена да го врати наведениот износ, наведеното решение станало правосилно.Според спогодбата тужената до поднесување на тужбата уплатила само 2 рати , остатокот не го платила.

Тужителот со тужбата бара да се задолжи тужената на име стекнување без основ да му го плати на тужителот остатокот од исплатената сума затоа што отпаднал правниот основ за да тужената го прими тој износ, (престанало правото на надоместок поради променети услови) со законска казнена камата од поднесување на тужбата до исплатата.

Наведеното затоа што биле исполнети условите од чл. 199 ст.1 вв со чл. 203 од Законот за облигационите односи . Тужената во одговор на тужба го оспорила тужбеното барање затоа што била социјален случај и немала средства од каде би го вратила бараниот износ со тужбата.

1. Прашање

Од кога тече рокот за поднесување на тужбеното барање во конкретниот случај?

2. Прашање

Дали совесноста/несовесноста на тужената е од влијание врз тужбеното барање?

3. Прашање

Дали судот треба да утврдува вина во овој спор?

Студија на случај бр. 99

Тужителот е сопственик на 1/6 идеален од стан , а тужената на останатиот дел од станот. Таа го користела целиот стан во периодот од кога тужителот бил запишан во јавната книга како сосопственик на 1/6 дел, односно од месец 2/2010 година. Со решение ВПП бр.2345/12 на Основен суд Скопје 2 Скопје, правосилно на 10.5.2013 година, била извршена делба на станот на начин што, заради неможноста станот физички – во реален дел да им се подели на учесниците, утврдено е дека делот на тужителот изнесува 589.836,00 денари- како противвредност на 1/6 кој сега тужената да му го плати на тужителот во определен рок, а станот да и припадне на тужената.

Тужителот бара да се задолжи тужената на име стекнување без основ за периодот од кога бил запишан како сосопственик во јавната книга до правосилноста на решението за делба ВПП бр. 2345/12 – месец 5-ти/2013 година , да му плати износ од 80.042,00 денари со законска казнена камата од пресудувањето до исплатата. Со тужбата тој доставил и вештачење за висината на месечната закупнина за таков стан, со наведената површина во близина на предметниот стан. Тужената во одговор на тужба го оспорила тужбеното барање наведувајќи дека таа го користела станот до 1995 година, но од тогаш преминала да живее во друг стан, а предметниот стан го отстапила на користење на ќерката. Приговорила на недостиг на пасивна легитимација и на застареност на тужбеното барање, како и на висината која е побарана согласно вештачењето доставено од тужителот, доказ за поинакви факти вв со висината на тужбеното барање не доставила.Тужителот за прв пат ја повикал тужената да го плати бараниот надомест со поднесување на тужбата која е поднесена на 12.12.2014 година.

1. Прашање

Дали е основан приговорот на тужената за недостиг на пасивна легитимација?

2. Прашање

Од кога ќе тече каматата на бараниот паричен надомест во конкретниот случај?

3. Прашање

Дали е основан приговорот на застареност?

Студија на случај бр. 100

Поднесена е тужба за сопственост на недвижен имот по основ на градба во која тужени се двајца тужени- брачни другари. Тужителот претходно водел спор за истиот правен основ- , за истата недвижност , против еден од брачните другари и со правосилна пресуда било одбиено неговото тужбено барање како неосновано. Тужените на главната расправа

изјавиле приговор дека работата е правосилно пресудена и доставиле примерок од правосилната пресуда.

Судот на главната расправа постапувал како совет и се произнел со решение во со наведениот приговор, откако претходно извршил увид во пресудата и утврдил дека е иста содржината на тужбеното барање со онаа во спорот во која е донесена правосилната пресуда, дека постои идентитет на фактите, со таа разлика што таму тужен бил само 1 од сега тужените .

1. Прашање

Во кој состав и како ќе постапи судот по приговорот ?

2. Прашање

Дали тужените навремено го истакнале овој приговор?

3. Прашање

Дали било неопходно да се прибави и достави правосилната пресуда на која тужените го засноваат својот приговор?

Студија на случај бр. 101

Тужителот правно лице банка од аскопје против тројца тужени поднел тужба за долг вредност на спорот 150.000,00 денари. Во рефератот на тужбата навел дека првотужениот земал кредит од банката и дека последните неколку доспеани рати за плаќање не ги платил и дека како обезбедување на плаќањето потпишал меница. На меницата како авалисти се потпишани и второ и трето тужените. Воедно тужените потпишале и менична изјава дека се согласни да го платат долгот. Судот по приемот на тужбата, истата ја доставил на одговор на тужените заедно сопокана за давањена одговор на тужба. Тужените ја примиле тужбата и доставиле одговор на тужба во кој навеле дека се согласни долгот да го платат на рати. Судот по приемот на одговорот на тужбата закажал рочиште.

1. Прашање

Во постапка во спорови од мала вредност

2. Прашање

Пресудата во постапката во спорови од мала вредност

3. Прашање

Пресуда или решение со кој се завршува спорот во постапка од мала вредност

Студија на случај бр. 102

Тужителот правно лице е корисник на електрична енергија, при што доводот на електричната енергија го прима преку кабел кој што поминува низ дворното место

тужениот. Тужениот во своето дворно место почнал да изведува градежни работи врз основа на уредно издадено одобрение за градење. При изведувањето на градежните работи го скинал кабелот за довод на електрична енергија, и тужителот останал без доток на електрична енергија. Поради тоа процесот на производство кај тужителот престанал и настанал застој во неговата деловна активност. Тужениот и покрај опомената од тужителот не го отстранил дефектот. Тужителот кој 10 дена не работел, за да ја намали штетата, после 15 дена од настанот, повикал стучна служба од ЕВН за да го отсрани дефектот, при што за извршената услуга платил 650.000,00 денари. Тужениот вонсудски одбил да го плати побараниот износ, поради што тужителот поднел тужба за надоместна штета и изгубена добивка во вредност од 1.200.000,00 денари. Судот примерок од тужбата и доказите и покана за давање на одговор на тужба доставил до тужениот. Тужениот по приемот на тужбата и доказите дал одговор на тужба со која само ја оспорил висината на поставеното барање, наведувајќи дека истата не произлегува од доставените докази и дека превисоко е поставена.

1. Прашање

Доколку за спорот помеѓу странките е дозволена медијација, со поканата за подготвително рочиште

2. Прашање

Ако странките на подготвително рочиште се согласат спорот да се решава во постапка за медијација, судот ќе донесе

3. Прашање

Ако склучената спогодба за медијација е недозволена, па судот со решение не го дозволува поравнувањето на странките

Студија на случај бр. 103

Тужителот правно лице од Велес поднел тужба за надомест на штета против тужениот правно лице од Скопје за износ од 1.000.000,00 денари. Навел дека тужениот бил во обврска према склучениот договор за деловно техничка соработка стоката што ја порачал тужителот да му ја испорача најдоцна до 30/10.2016 година, но дека тоа не го сторил и стоката ја испорачал со задоцнување од 1 месец. Појаснил дека времето на испорака бил битен елемент на договорот и за периодот на доцнење тужителот претрпел штета која сега ја побарува сотужбата. Тужениот по приемот на тужбата и доказите дал одговор на тужба со кој го оспорил побарувањето само за висината на штетата. Изјавил дека е согласен да се спогодат доколку тужителот ја намали висината на побараната штета.

1. Прашање

Доколку странката во стопански спор за парично побарување чија што вредност не надминува 1.000.000,00 денари, а по кои постапката се поведува со тужба, не приложиле доказ издаден од медијатор дека обидот за решавање на спорот по пат на медијација не

успеал, судот

2. Прашање

Доколку странките склучиле спогодба во постапка за медијација

3. Прашање

Доколку странките на подготвително роќиште не се согласат спорот да се решава во постапка за медијација

Студија на случај бр. 104

Тужителот е стечаен доверител кој пријавил побарување према стечајниот должник во стечајна постапка. Тужителот постапувајќи по решението на стечајниот судија во рок од 8 дена по приемот на решението за оспорено побарување го повел спорот и предложил барањето во целост да се уважи и да се утврди дека тужителот има побарување према тужениот за утужениот износ со камата. Појаснил дека побарувањето произлегува од испорачана стока која тужениот ја примил и се потпишал на доставената испратница по што била издадена и фактурата. Тужениот преку стечајниот управител барањето го оспорил наведувајќи дека фактурите не биле евидентирани во книгивидствената евиденција на стечајниот должник. Судот закажал подготвително рочиште на кое освен полномошниците на странките, пристапил и полномошник на друга фирма и дал поднесок со кој го известува судот дека бара да се замеша во спорот на страната на тужениот тој да успее во спорот. Појаснил дека и тој е стечаен доверител кој пријавил побарување во стечај и дека неговото барање стечајниот управител не му го оспорил, и доколку сега тужителот не успее во спорот, стечајната маса ќе биде поголема. Полномошниците на странките изјавиле дека накнадно ќе се произнесат по поднесокот за замешување.

1. Прашање

Доколку тужителот како стечаен доверител на кој му е оспорено побарувањето во стечај и е упатен на парница, не го поведе спорот во определениот рок, првостепениот суд со решение

2. Прашање

За да замешувачот се придружи на една од странките, треба да има

Прашање

3. Во која фаза од постапката замешувачот моѓе да стапи во парницата

Студија на случај бр. 105

Тужителот физичко лице од Скопје врз основа на договор за купопродажба купил од тужениот куќа со дворно место. Договорот за купопродажба бил солемнизиран кај нотар. По склучувањето на договорот, тужениот одбива да ја предаде недвижноста во владение

на тужителот, поради што тужителот и го повел спорот за предавање на недвижност во владение. По приемот на тужбата и доказите, тужениот дал одговор на тужбата со која го оспорил побарувањето наведувајќи дека тужителот со задоцнување ја платил купопродажната цена и дека поради тоа должи камата. Првостепениот суд по приемот на одговорот на тужбата закажал подготвително рочиште на кое освен полномошниците на странките пристапил и полномошник на фирма кој доставил поднесок со кој побарал судот да дозволи да се вмеша во постапката на страна на тужителот. Појаснил дека тужителот ја купил куќата со дворното место со намера да гради зграда со повеќе станови и деловен простор и дека замешувачот бил ангажиран од страна на тужителот како изведувачна градежни работи. Пономошниците на странките изјавиле дека накнадно ќе се произнесат по поднесокот.

1. Прашање

Секоја странка на замешувачот

2. Прашање

Замешувачот по стапувањето во парницата

3. Прашање

Ако замешувачот вложи правен лек, а таков правен лек не поднела странката на која замешувачот се придружил

Студија на случај бр. 106

Тужителот 33 од Скопје поднел тужба против тужениот РМ Министерство за земјоделство Скопје за утврдување дека договорот за закупна земјоделско земјиште е се уште на сила како и да се поништи изјавата дадена од тужениот за раскинување на договорот за закуп. Во прилог на тужбата доставил доказ за платена такса за тужба. Судот примерокот од тужбата и доказите и покана за давање на одговор на тужба ги доставил до тужениот. Тужениот во законски предвидениот рок дал одговор на тужба со кој тужбеното барање го оспорил во целост, наведувајќи дека тужителот земјоделското земјиште го користел спротивно на намената за која било дадено. Постапувајќи по предметот, судот закажал подготвително рочиште на кое странките не предложиле други докази освен наведените во тужбата и дадениот одговор на тужбата, па судот продолжил со одржување на главна расправа, на која ги извел предложените докази и расправата по предметот ја заклучил и ги известил странките за денот на објавата на пресудата. По објавата на пресудата, судот писмено ја изготвил пресудата произнесувајќи се само за дел од тужбеното барање за утврдување дека склучениот договор за користење на земјоделско земјиште е се уште на сила. Првостепениот суд примерок од пресудата доставил до странките, при што тужителот во законски предвидениот рок доставил барање за дополнување на пресудата во поглед на барањето за поништување на изјавата на тужениот за раскинување на договорот.

1. Прашање

Писмено изработената пресуда од судот

2. Прашање

Доколку во тужбата се истакнати повеќе тужбени барања, а судот во пресудата пропуштил да одлучи за сите барања

3. Прашање

Доколку покрај предлогот за дополнување на пресудата е поднесена и жалба против донесената пресуда

Студија на случај бр. 107

Тужителот ЗЗ од Скопје поднел тужба против тужениот МЛ од Скопје за наплата на долг во износ од 500.000,00 денари со камата. Навел дека помеѓу странките бил склучен договор за закуп и закупнината била определена на износ од 100.000,00 денари месечно. Појаснил дека тужениот не ја платил закупнината за месец 1,2,3,4 и 5 месец 2015 година, и во прилог на тужбата доставил примерок од договорот за закуп и наод и мислење на вешто лице. Тужениот по приемот на тужбата и доказите дал одговор на тужба со кој го оспорил побарувањето и воедно истакнал и противтужбено барање за надомест на штета. Појаснил дека не е платена закупнината за утужениот период, бидејќи поради временски непогоди силен ветер, кровот на деловниот простор се оштетил, па кровот прокиснувал. За да можел да ја обавува дејноста во деловниот простор, тужениот со согласност на тужителот кровот го поправил и ги сносел трошоците, па предложил противтужбеното барање да се уважи и истото да се пребие со тужбеното барање на тужителот. Судот по приемот на одговорот на тужбата со противтужба, закажал подготвително рочиште на кое странките изјавиле дека други докази не предлагаат, па судот продолжил со главна расправа, на која ги извел предложените докази и ја заклучил расправата по предметот.

1. Прашање

Во услови кога е поднесена тужба и противтужба

2. Прашање

Судот пресудата ја донесува и објавува

3. Прашање

Рочиштето за објава на пресудата за посложени предмети, судот

Студија на случај бр. 108

Тужителот правно лице од Куманово поднел тужба против тужениот правно лице од Скопје за предавање во владение на деловен простор. Навел дека помеѓу странките бил

склучен договор за закуп на деловен простор, при што договорот бил раскинат со пресуда на суд. Бидејќи договорот за закуп бил раскинат, бара тужениот да му го предаде деловниот простор во владение. Тужениот по приемот на тужбата со доказите дал одговор на тужба со кој го оспорил побарувањето. Судот закажал подготвително рочиште на кое пристапиле странките со нивните полномошници, при што полномошникот на тужениот истакнал приговор за течење на парница и приговор за пресудена работа и предложил судот по истите да се произнесе со формално решение. Тужениот не предложил докази и не посочил број на предмет што тече пред судот ниту појаснил зошто смета дека се работи за пресудена работа во прилог на истакнатите приговори. Судот подготвителното рочиште го одложил за да во меѓувреме се произнесе по приговорите.

1. Прашање

Ако странката истакнала приговор за пресудена работа, претседателот на советот односно судија поединец за овој приговор

2. Прашање

Доколку приговорот за течење на парница е основан

3. Прашање

Ако првостепениот суд одлучил за барање за кое веќе е склучено поравнување помеѓу истите странки

Студија на случај бр. 109

Тужителот правно лице од Скопје поднел предлог за издавање на нотарски платен налог до нотар против тужениот правно лице од Скопје за долг вредност на спорот 1.500.000,00 денари врз основа на веродостојни исправи. Нотарот со решение го издал нотарскиот платен налог и примерок од решението доставил до тужениот, кој во законски поднел приговор со кој го оспорил побарувањето, наведувајќи дека према неговата книговодствена евиденција не го должи бараниот износ. Нотарот предметот со сите списи го доставил до надлежниот суд на натамошна постапка. Судот по приемот на предметот со сите списи, закажал подготвително рочиште на кое пристапил само полномошникот на тужениот и предложил тужбата да се смета за повлечена и предјавил трошоци по постапката. Уште истиот ден полномошникот на тужителот поднел предлог за враќање во поранешна состојба, наведувајќи дека не бил во можност да пристапи на закажаното рочиште поради непредвидливи околности односно поради прекин на сообраќајот на улицата по која што се движел поради случена сообраќајна несреќа во која загинале две лица.

1. Прашање

Доколку странка пропушти рочиште и поради тоа го загуби правото на превземање на тоа дејствие

2. Прашање

Странката предлогот за враќање во поранешна состојба

3. Прашање

Против решението за враќање во поранешна состојба со кое се усвојува предлогот

Студија на случај бр. 110

Тужителот правно лице од Струмица склучил договор за закуп со тужениот правно лице од Скопје за временски период од 5 години. Странките меѓу другото во договорот навеле дека закупецот може деловниот простор да го издава во подзакуп. Тужителот пред да истече рокот од 5 години за кој што бил склучен договорот, го известил тужениот дека нема намера да го продолжи договорот за закуп, и дека бара тужениот да се исели од истиот. Закупецот не постапил по барањето на тужителот за иселување од деловниот простор, па тужителот повел спор против тужениот за предавање на недвижност во владение. По приемот на тужбата со доказите, судот истата ја доставил на тужениот заедно со покана за давање на одговор на тужба. Тужениот во законски предвидениот рок далодговор на тужба во кој навел дека деловниот простор во дел го дал во подзакуп на трето лице, кое не сака да се исели. Тужителот по приемот на одговорот на тужбата ја проширил тужбата према подзакупецот.

1. Прашање

До која фаза од постапката тужителот може да ја прошири тужбата према нов тужен

2. Прашање

Тужителот може да ја прошири тужбата према нов тужен

3. Прашање

Лицето кое пристапува кон тужбата односно на кое се проширува тужбата

Студија на случај бр. 111

Тужителот РР од Скопје со тужениот ПП од Скопје склучиле договор за заем и врз основа на склучениот договор за заем тужителот на тужениот му предал износ од 200.000,00 денари. Тужениот заемот требал да го врати во рок од 3 години. Тужениот заемот не го вратил во договорениот рок, па тужителот поднел тужба. Во тужбата тужителот ги навел податоците за себе со доказ за лична идентификација, а за тужениот навел име, презиме, адреса и единствен матичен број на граѓанинот и ги доставил и доказите. Судот тужбата и доказите и покана за давање на одговор на тужба доставил до тужениот, кој што дал одговор на тужба со кој го оспорил побарувањето наведувајќи дека заемот во дел е вратен. Судот закажал подготвително рочиште, на кое пристапил тужителот со свој полномошник адвокат. На подготвителното рочиште пристапил и тужениот и барал рочиштето да се одложи и тој да може да ангажира свој полномошник адвокат.

1. Прашање

Поднесоците кои се поднесени од полномошник, а кои не се разбирливи или не се поднесени во доволен број примероци

2. Прашање

Доколку лице во поднесокот го навредува судот, странката или друг учесник во постапката

3. Прашање

Барањето за одлагање на рочиштето на странка за да и тој ангажира полномошник

Студија на случај бр. 112

Тужителот правно лице од Велес поднел предлог за издавање на нотарски платен налог кај нотар против тужениот правно лице од Скопје за долг вредност на спорот 500.000,00 денари врз основа на веродостојни исправи. Навел дека на тужениот му испорачал стока, која тужениот ја примил и уредно потпишал испратница за примената стока. Врз основа на испратниците тужителот издал фактури, па предложил нотарот да донесе решение за издавање на нотарски платен налог. Нотарот по донесување на решението, примерок од истото доставил до тужениот, кој во законски предвидениот рок поднел приговор со кој го оспорил побарувањето во целост. Нотарот предметот со сите списи го доставил до надлежниот суд, кој по приемот на списите закажал рапсрава.

1. Прашање

Доколку вредноста на спорот кој што тече помеѓу странките е 500.000,00 денари,

2. Прашање

Доколку тужениот во приговорот против решението за издавање на нотарски платен налог не приговорил на неуредноста на предлогот за издавање на нотарски платен налог, а тоа го сторил на закажаната расправа

3. Прашање

Во стопански спор, ако странките сакаат да се обидат да склучат поравнување

Студија на случај бр. 113

Тужителот е фирма над која со решение е отворена стечајна постапка. Тужителот е сопственик на деловен простор кој што деловен простор го користи тужениот и по отварањето на стечајната постапка. Тужениот престанал да ја плаќа закупнината при што тужителот преку стечајниот управител повел спор. Тужениот по приемот на тужбата го оспорил побарувањето и истакнал приговор за месна ненадлежностна судот.

1. Прашање

По истакнат приговор за месна ненадлежност, судот се произнесува

2. Прашање

Против одлуката со која судот се произнесува по истакнатиот пригивир за месна ненадлежност, назадоволната странка може да поднесе

3. Прашање

Доколку жалбата на одлуката со која првостепениот суд сеогласил за месно ненадлежен е поднесена по протекот на законски предвидениот рок

Студија на случај бр. 114

Тужителот правно лице поднел тужба против тужениот и побарал да се утврди дека тужениот без правен основ и согласност од тужителот користи деловен простор што е негова сопственост за кој поседува и имотенлист на негово има. Побарал од судот да се задолжи тужениот да го ослободи деловниот простор од луѓе и ствари и предаде во владение на тужителот. Тужениот во одговор на тужбата барањето го оспорил и истакнал пригивир за немање на пасивна легитимација во спорот. Појаснил дека деловниот простор го користи врз основа на склучен договор за деловно техничка соработка со фирма која била поранешен сопственик на деловниот простор. Тужителот во текот на постапката ја проширил тужбата према поранешниот корисник на деловниот простор, кој што по приемот на поднесокот за проширувањена тужбата изјавил дека не дава согласност за проширување на тужбата према него. Тужителот во текот на постапката поднел нова тужба према поранешниот корисник и предложил постапките по двата предмета да се спојат заради заедничко решавање.

1. Прашање

За истакнат пригивир за немање на пасивна легитимација, судот одлучува

2. Прашање

Странката може да даде предлог за спојување на парници

3. Прашање

Доколку судот во текот на постапката врз основа на изведените докази, оцени дека тужбеното барање е основано во целост, ќе донесе

Студија на случај бр. 115

Тужителот правно лице од Скопје во 2015 година поднел предлог за дозвола за извршување до нотарот против тужениот правно лице од Скопје за наплата на главен долг од 1.000.000,00 денари со камата врз основа на веродостојни исправи фактури. Нотарот го дозволил предложеното извршување со решение и примерок од решението доставил до тужениот. Тужениот решението за дозвола за извршување поднел приговор со кој го оспорил побарувањето наведувајќи дека главниот долг е платен. Нотарот предметот со сите списи го доставил до надлежниот суд на натамошно постапување. Судот постапувајќи по предметот, закажал подготвително рочиште на кое тужителот изјавил дека главниот

долг е платен, а дека останале за плаќање каматата и трошоците по постапката. Тужениот предложил расправата да се одложи за да се провери дали тужениот ќе ги плати каматата и трошоците. Тужителот накнадно со поднесок го известил судот дека долгот е платен во целост заедно со каматата и трошоците по постапката и изјавил дека ја повлекува тужбата во целост. Судот примерок од поднесокот доставил до тужениот, кој изјавил дека не се согласува со повлекувањето на тужбата и предложил судот за поставеното барање да се произнесе со пресуда.

1. Прашање

До кога може тужителот да ја повлече тужбата без согласност од тужениот

2. Прашање

Доколку тужителот на подготвително рочиште ја повлече тужбата, а тужениот не даде согласност за повлекување на тужбата

3. Прашање

Кога е издадено решение за дозвола за извршување врз основа на веродостојни исправи од страна на нотарот, а тужениот поднел приговор на решението, па тужителот на расправата во судот изјави дека ја повлекува тужбата, а тужениот далм согласност за повлекување на тужбата

Студија на случај бр. 116

Тужителот РР од Скопје против тужениот ПП од Скопје поднел тужба за утврдување на право на сопственост на подвижен предмет возило. Појаснил дека од тужениот го купил возилото пред 6 месеци, и дека купопродажната цена ја платил и возилото му било предадено во владение. Навел дека возилото го управувал со уредно издадено полномошно од тужениот, но бидејќи возилото треба да се регистрира, а тужениот одбива тоа да го стори и да склучи договор за купопродажба, предложил барањето да се уважи. Во прилог на тужбата доставил докази и тоа примерок од полномошното и предложил да се сослушаат сведоци. Тужителот во прилог на тужбата не доставил доказ за платена такса за тужба. Тужителот со тужбата поднел барање за ослободување од плаќање на судските такси, наведувајќи дека нема доволно средства за живот и да го издржува семејството, кое се состои од сопруга и две деца, и дека само тој работи и остварува средства за егзистенција. Во прилог на барањето доставил докази за својата имотна состојба.

1. Прашање

Судот одлучува за поставеното барање за ослободување од плаќање на трошоци по постапката

2. Прашање

Судот ќе ја ослободи од плаќање на трошоци по постапката, странката

3.Прашање

Првостепениот суд решението за ослободување од плаќање на трошоци

Студија на случај бр. 117

Тужителот правно лице од Скопје поднел тужба против тужениот правно лице од Велес за надомест на штета вредност на спорот 1.500.000,00 денари. Навел дека на тужениот му испорачал стока, за која тужениот потпишал уредно испратница, по што ги издал фактурите. Тужениот фактурите ги примил и истите не ги платил. Бидејќи тужениот не ги платил фактурите ни по протек на 3 години од нивното издавање, сега бара да се задолжи тужениот да му ја надомести штетата што ја сторил со неплаќањето на фактурите. Воедно тужителот поднел и барање за ослободување од плаќање на судските трошоци, наведувајќи дека сметката на фирмата му е блокирана и не е во можност да ја плати таксата за тужба.

1. Прашање

Барање за ослободување од плаќање на трошоци по постапката, може да бара

2.Прашање

Доколку тужителот поднел тужба и со тужбата поднел барање за ослободување од плаќање на трошоци по постапката, и не доставил доказ за платена такса за тужба во рок од 15 дена од поднесувањето на тужбата

3. Прашање

Против решението со кое е усвоен предлогот за ослободување од плаќање на трошоци по постапката

Студија на случај бр. 118

Тужителот правно лице од Скопје поднел тужба против тужениот за долг вредност на спорот 1.500.000,00 денари. Навел дека тужениот не му ја платил закупнината по договорот за закуп и предложил барањето да се уважи. Во прилог на тужбата доставил докази и доказ за платена такса за тужба. Судот по приемот на тужбата и доказите, истата ја доставил на тужениот на одговор. Тужениот во законски предвидениот рок, поднел одговор на тужба со кој го оспорил барањето. Навел дека договорот за закуп склучен помеѓу странката бил раскинат, па поради тоа тужениот не е во обврска да ја плаќа закупнината. По приемот на одговорот на тужбата, судот закажал подготвително рочиште. Тужителот по приемот на одговорот на тужбата од тужениот, до судот доставил поднесок со кој го преиначил тужбеното барање, наведувајќи дека од тужениот сега побарува надомест на штета, бидејќи тужениот и по раскинувањето на договорот за закуп продолжил да го користи деловниот простор и не се иселил.

1. Прашање

За преиначувањена тужбата, судот одлучува

2. Прашање

За преиначување на тужбата од страна на тужителот, откако веќе тужбата била доставена на одговор на тужениот

3. Прашање

Против решението со кое се усвојува преиначувањето на тужбата

Студија на случај бр. 119

Тужителот КК од Скопје поднел тужба против тужениот правно лице од Скопје за нарушено владение. Појаснил дека врз основа на договор за закуп ја користел деловната просторија, но кога после Новогодишните празници сакал да влезе во деловниот простор, не успеал, бидејќи со клучот кој го поседувал не можел да ја отклучи бравата. Комшиите му кажале дека управителот на тужениот дошол со мајстор и ја сменил бравата. Со тужбата тужителот дал предлог за издавање на привремена мерка, да се задолжи тужениот веднаш да му предаде клуч од сменетата брава. Судот по приемот на тужбата со доказите, истата ја доставил на одговор на тужениот.

1. Прашање

Судот закажува рочиште по предлогот за издавање на привремена мерка

2. Прашање

Жалбата против решението за издадена временна мерка во постапка за смеќавање на владение

3. Прашање

Судот во постапка за смеќавање на владение, одлуката ја носи во форма на

Студија на случај бр. 120

Тужителот физичко лице од Скопје поднел тужба против тужениот физичко лице од Неготино за утврдување на право на сопственост на стан што се наоѓа во Скопје. Тужителот вредноста на спорот во тужбата ја определил на неодредена вредност и доставил доказ за платена такса за тужба во износ од 480,00 денари. Навел дека станот предмет на спорот е во површина од 100м² и дека истиот се наоѓа во централното градско подрачје. Појаснил дека купопродажната цена на тужениот ја исплатил во целост, но дека тужениот не сака да пристапи кај нотар за да се солемнизира договорот за купопродажба.

1. Прашање

Доколку тужителот во тужбата вредноста на спорот ја одредил многу високо или многу ниско

2. Прашање

Во зависност од вредноста на спорот наведена во тужбата од страна на тужителот, се определува

3. Прашање

Ако една тужба против еден тужен опфаќа повеќе тужбени барања, вредноста на спорот се определува

Студија на случај бр. 121

Странките склучиле брак на ден 12.05.2010 год. Во бракот им се родиле две деца, ќерката А. сега на возраст од 5 год. и синот Б. на возраст од 3 год. Во текот на траењето на бракот дошло до нарушување на брачните односи кои довеле до неможност од одржување на брачната заедница. Поради тоа, странките се разделиле. Децата продолжиле да живеат со мајката а таткото од разделбата и сеуште, учествува во нивното издржување со месечни износи од по 4.000 денари. Согледувајќи дека нема услови и волја за заеднички живот, донеле одлука бракот да се разведе спогодбено, децата да останат кај мајката а таткото да продолжи со учество во нивното издржување со износите кои и дотогаш ги плаќал. Поднеле предлог за спогодбен развод кон кој доставиле извод од МКВ, изводи од МКР за децата и потврди за плата за секој од нив.

1. Прашање

Дали судот ќе постапува по предлогот по неговото претходно испитување, со доставување на барање за мислење од МЦСР?

2. Прашање

Дали поднесувањето на предлогот за спогодбен развод е со рок определено?

3. Прашање

Дали и во постапката за спогодбен развод е потребно судот да прибавува мислење за доверување на децата?

Студија на случај бр. 122

Тужителката и тужениот склучиле брак во текот на 2000 година. Во бракот немаат деца. Во последните неколку години брачните односи им се нарушиле поради што, се обиделе недоразбирањата да ги надминат но, тоа останало безуспешно. Нарушувањето на меѓусебните односи се зголемило до степен на неподносливост па, тужителката заминала од заедничкиот дом кај своите родители, кои се пензионери и и помагаат во секојдневниот живот. Таа не е вработена, нема сопствени средства, ниту свој имот, а како невработена и сега на возраст од 52 години редовно се пријавува во Центарот за

вработување каде е евидентирана како невработена повеќе години. Со тужбата бара бракот да се разведе а тужениот да се задолжи да и плаќа издршка како необезбеден брачен другар. Предлага докази и тоа, извод од МКВ, потврда за невработеност, чек од пензија на родителите, уверение за имотна состојба од надлежен управен орган.

1. Прашање

Дали тужениот по прием на тужбата може од своја страна да поднесе тужба за развод?

2. Прашање

Дали брачниот другар под 55 годишна возраст има право на издршка од другиот брачен другар

3. Прашање

Дали издршката за необезбеден брачен другар е временски определена?

Студија на случај бр.123

Брачните другари сопругата А и сопругот Б по повеќегодишен заеднички живот одлучиле да се разделат бидејќи, нивните меѓусебни односи крајно се нарушиле. Синот кој е на 19 годишна возраст и е студент во прва година на факултет останал кај таткото во заедничкиот стан а ќерките, близначки на возраст од 15 години, ученички во средно училиште со мајката продолжиле да живеат во стан под закуп за кој таа плаќа месечна закупнина од 200 евра. Двајцата брачни другари се вработени, со завршено високо образование. Месечните приходи на сопругата А изнесуваат 40.000,00 денари а на сопругот 35.000,00 денари. Покрај платата тој поседува и деловен простор, локал со површина од 45 м.кв. кој го издава за месечна закупнина од 350 евра. Ќерките покрај редовното образование, посетуваат курс по англиски јазик за што месечниот надоместок изнесува по 1.500 денари и земаат часови по пливање за месечни надоместоци од по 800 денари. Поради обемот на месечните издатоци и неможност сама да ги намирава, сопругата со поднесената тужба бара тужениот како татко да учествува во издржувањето на децата со месечни износи од по 15% од неговите приходи. Покрај доставените докази за висина на платата и издатоците за воншколски активности на децата, предлага судот да прибави доказ од надлежен орган за висината на закупнината која ја оставарува сопругот, тужениот од издавањето на деловниот простор.

1. Прашање

Дали судот може и сам да прибавува докази за висината на приходите на странките?

2. Прашање

До кога трае законската обврска за издршка на децата?

3.Прашање

Во кој износ се определува издршката за дете?

Студија на случај бр. 124

Тужителката е ќерка на тужениот. Со странска судска одлука – пресуда на Вишиот Суд во Њу Џерси бр.-- бракот помеѓу мајката на тужителката и тужениот бил разведен. Со решение ПСО бр.--, пресудата за развод е призната и изедначена со одлука на суд во РМ и е наложено на Матичната служба да изврши приклучок во соодветната матична книга.Тужителката по враќањето во РМ од пред неколку години живее со својата мајка која е вработена и која целосно ја превзела издршката за неа. Таа е на возраст од 22 години и е редовен студент во трета година на Универзитетот Кирил и Методиј во Скопје. Живеат во семејната куќа на родителите на мајката. Тужениот сеуште живее во САД. Редовно е вработен.Со него живее братот на тужителката кој истотака е студент. Во меѓувреме тужениот засновал ново семејство во кое има едно дете на 10 год. возраст.Сопругата е вработена.Живеат во стан под закуп.

1. Прашање

Дали тужителката има право на издршка?

2 Прашање

.Дали тужениот има обврска да достави докази за висината на неговите приходи или истите треба да ги прибави тужителката?

3. Прашање

Дали издршката на тужителката може да се определи во девизни средства?

Студија на случај бр.125

Бракот на тужителот и мајката на тужениот бил разведен со пресуда со која тужениот бил доверен на мајката а тужителот задолжен со издршка од 3.000 денари во иднина до промена на околностите. Во тој период тужениот бил на возраст од 6 години. Сега е на возраст од 10 години и е редовен ученик.Тужителот во меѓувреме склучил брак во кој му се родил син кој е на возраст од 2 години. Платата му е непроменета како во време на досудувањето на издршката. Сопругата е редовно вработена. За разлика од него, мајката на тужениот има зголемени приходи на име плата а сега и дополнителни приходи на име закупнина во висина на една просечна плата. Смета дека постојат променети околности кои влијаат издршката да се намали на 2.000 денари.

1. Прашање

Дали постојат услови за измена на веќе донесена одлука за издршка?

2. Прашање

Дали по полнолетството на детето тужителот може да бара измена на одлуката?

3. Прашање

Дали може со иста одлука да се одлучува по тужба за зголемување на издршка и по противтужба за укинување на издршка?

Студија на случај бр.126

Тужителот и тужената склучиле брак во кој им се родиле три деца од кои две се полнолетни и редовно се школуваат а најмалата ќерка е ученичка во 6-то одделение. Помеѓу странките, се нарушиле брачните односи и тужената го напуштила заедничкиот дом. Децата останале со тужителот. Тужената пред надлежниот орган дала согласност во поглед на понатамошно вршење на родителските права и обврски околу малолетната ќерка од страна на тужителот. Не е вработена, не е корисник на социјална помош. Живее со својот татко кој е пензионер. Тужителот е редовно вработен. Со децата живее во заедничката куќа изградена со тужената во текот на бракот.

1.Прашање

Дали во постапката се испитува степенот на нарушување на брачните односи?

2.Прашање

Дали има услови малолетната ќерка да биде доверена на грижа и на целосна издршка на тужителот?

3. Прашање

Дали може бракот да се разведе поради фактички престанок со оглед дека нарушувањето било пред повеќе од една година?

Студија на случај бр.127

Странките склучиле брак на ден 28.12.2007 година.Во бракот им се родил синот Д. Брачните односи им се нарушиле поради меѓусебните недоразбирања, расправи, навреди и омаловажување, па сопругата заедно со детето го напуштила заедничкиот дом за што го известила ЦРС дека со детето од наведените причини била принудена да замине на што ја условувал сопругот. Во меѓувреме повеќепати се обраќала за заштита во ПС. Сопругот го утврдил местото на нејзиното престојувалиште каде дошол со двајца пријатели и го земал детето од кога прекинале и сите контакти на мајката со детето иако се обраќала и до ЦСР да се реши настанатиот проблем и да и се овозможи вршење на родителското право. Бидејќи брачната заедница се прекинала и не постојат услови за нејзино повторно воспоставување а истовремено е целосно спречена во остварувањето на правото како родител кон малолетниот син, поднела тужба за развод и предлог за привремена мерка за доверување на детето. Доставила докази, извод од МКВ, извод од

МКР за детето, известувањето упатено до ЦСР, податоци за приходи, потврди од МВР за пријавувањето на заканите и навредувањата. Тужениот по прием на предлогот за привремена мерка го оспорил предлогот и предложил да се одбие бидејќи тој бил согласен детето да го предаде на мајката па мерката е непотребна.

1. Прашање

Дали постојат услови за изрекување на привремена мерка?

2. Прашање

На кој рок може да се определи мерката?

3. Прашање

Дали жалбата го задржува извршувањето?

Студија на случај бр.128

Тужителката и тужениот се поранешни брачни другари. Со разводот малолетниот син на странките бил доверен на мајката, тужителката на чување, воспитување и делумно издржување, а тужениот бил задолжен со издршка во месечен износ од 4.500 денари. Поради чести респираторни инфекции детето било подложено на оперативен зафат на кој му претходеле повеќе прегледи за кои тужителката ги извршила плаќањата и тоа, износ од 900 ден. за преглед на ден 20.04.2013 год., износ од 3.800 на ден 04.05.2013 год. и на ден 07.05.2013 год. износ од 51.400 ден. Тужителката е невработена, во издржувањето не детето и помагаат родителите кои и без двоумење и помогнале со финансиски средства за намирување на трошоците за лекување. Со тужба тужителката бара половина од исплатените средства, согласно обврската на тужениот како татко во направените издатоци.

1. Прашање

Дали има право на исплата со оглед дека истите се веќе исплатени пред надлежните институции?

2. Прашање Дали би можело да се истакне барање за камата ако родителот сам намира парична обврска?

3. Прашање

Дали доколку постои основ на вакво побарување може да се истакне приговор на застареност?

Студија на случај бр.129

Тужителот и тужената се поранешни брачни другари. Нивниот брак бил разведен во текот на 2008 година. Малолетниот син кој сега е на возраст од 11 години останал со мајката, а сега тужителот бил задолжен со издршка од 3.000 ден. месечно. Тој заминал во Австралија каде се оженил и има три малолетни деца во бракот. Сопругата и тој се вработени со солидни примања. Живеат во семејна куќа во која има добри станбени услови, со соба за секое од децата вклучително и за синот од претходен брак. Тој е вработен и може да продолжи да го врши родителското право и кон синот од претходен брак, за разлика од тужената која живее во лоши услови и со несигурни, мали приходи од работниот однос. Издршката за синот во претходен период од две години не ја измирувал бидејќи, тужената не се согласувала доброволно да му го предаде детето да живее со него во Австралија иако и е познато дека таму би имал многу подобри услови за живот и школување, поради што бил принуден да ја поднесе тужбата со која бара детето нему да му биде доверено, бидејќи е во негов интерес. Тужената го оспорува барањето. Смета дека не постојат изменети околности кои би довеле и до промена на одлуката во делот на доверување на заедничкото дете. Наведува дека е вработена на исто работно место како и во текот на постапката за развод, живее во истата семејна куќа заедно со својата мајка и сестра а детето е редовен ученик во основно образование, со примерно поведение и одличен успех. За неговите школски и воншколски активности редовно се интересира и му помага во совладување на наставните содржини. Малолетниот син има желба за остане со мајката.

1. Прашање

Дали во оваа постапка се прибавува мислење од Центарот за социјална работа?

2. Прашање

Дали е дозволено да се сослуша детето пред судот ?

3. Прашање

Дали може да се донесе пресуда поради изостанок?

Студија на случај бр.130

Со оставинско решение била прекината постапката за расправање на оставината на пок. АА од Скопје а учесничката неговата брачна другарка АБ од Скопје била упатена до поведе парница во рок од 15 дена за докажување дека живеела и во вонбрачна заедница со покојниот во тек на која заеднички го стекнале недвижниот имот стан и дека $\frac{1}{2}$ идеален дел од тој имот не претставува оставина на покојниот, но имот кој и припаѓа по основ на стекнување во период на траењето на вонбрачната заедница која подоцна прераснала во брачна заедница. Во оставинската постапка како учесник била вклучена и ќерката на оставителот од претходен брак. Сега покојниот со тужителката склучиле брак во текот на 1993 год. Претходниот брак со мајката на тужената траел заклучно до 07.01. 1987 год. кога бил правосилно разведен. Тужителката со покојниот

се запознале во почетокот на 1986 год. По неколку месеци започнале да живеат заедно во стан под кирија а подоцна склучиле брак на ден 15.04.1993 год. Во текот на Јануари 1988 год. поточно на ден 05.01.1988 год. бил купен предметниот стан, запишан во Катастарот на име на покојниот. Тужителката ја поднела тужбата за утврдување на правото на $\frac{1}{2}$ идеален дел од станот по основ на стекнување како вонбрачен другар против тужената, ќерка на пок. АА.

Кон тужбата доставила докази и тоа решение за прекин на оставинската постапка, Имотен лист за предметниот стан и предложила вербални докази-сведоци околу околноста за временскиот периодна заедничкиот живот со покојниот во време на купувањето на станот.

1. Прашање

Дали може да се смета дека вонбрачна заедница постоела од засновувањето на заедничкиот живот со покојниот?

2. Прашање

Кога заедницата на живот на маж и жена која не е заснована во согласност со Закон се изедначува со брачна заедница?

3. Прашање

Дали вонбрачниот имот стекнат заеднички се трансформира во брачен ако странките по стекнувањето на имотот склучат брак?

Студија на случај бр.131

Тужителката М. во текот на 1980 год. стапила во вонбрачна заедница со лицето Б.,сега покоен. Вонбрачната заедница извесен период била прекината. Имено, пок.Б. склучил брак во 1982 год. со лицето А. во кој му се родиле ќerkите С. и З. По неколку години, бракот бил раведен. По разводот, во текот на 1990 год. вонбрачната заедница повторно била воспоставена. Во текот на траењето се родила ќerkата Р. Вонбрачната заедница траела до смртта на Б. на ден 24.11.2007 год. Додека била прекината вонбрачната заедница, тужителката врз основа на добиени парични средства од фирмата во која била вработена, купила едноособен стан во кој се вселил и пок.Б по повторното засновување на вонбрачната заедница. Во текот на 1999 год. се преселиле во стан, купен со договор за купопродажба ОДУ бр.--- на ден, запишан во ИЛ бр. – на име на покојниот. Двајцата биле редовно вработени. Станот заеднички го опремиле. Подоцна во 2002 год. заеднички купиле и возило кое, според сообраќајната дозвола било запишано на покојниот. Тој и по разводот а особено во последните години пред смртта остварувал контакти со ќerkите С. и З. кои живееле со нивната мајка. Погребот и трошоците по смртта на Б. во целост ги намирала тужителката. Ќerkите на покојниот од бракот со лицето А го оспоруваат правото на тужителката и постоењето на вонбрачната заедница со покојниот нивен татко.

1. Прашање

Дали тужителката има право на издвојување на $\frac{1}{2}$ идеален дел од имотот (стан и возило) запишани на име на покојниот како имот стекнат заеднички со покојниот?

2.Прашање

Дали може да се поднесе самостојна тужба за утврдување постоење на вонбрачна заедница?

3.Прашање

Кои одредби се применуваат кога се бара утврдување право на сопственост по основ на стекнување во вонбрачна заедница?

Студија на случај бр.132

Тужителот во тужбата и на расправа преку својот полномошник наведува дека со тужената биле во блиски пријателски односи и имале заеднички планови за живот. Заеднички одлучиле да купат стан во Скопје, на ул--- во површина од 100 м.кв. за цена од 3.200.000,00 денари. Тужената немала доволно средства со оглед на цената на станот, па се договориле тужителот да учествува со 2/3 од вкупно потребните средства за склучување на договорот за заедничко вложување за изградба а тужената со 1/3.Тој во име и за сметка на тужената вршел уплати на паричните средства. Тужената се јавила како договорна страна при склучувањето на договорот. По уплатата на средствата и завршување на градбата тужителот извршил плаќање и на изведбата на дополнителни занаетчиски работи. По завршување на градбата, тужената без да го извести, го склучила договорот за купопродажба кој е солемнизиран пред нотар под ОДУ бр.---.Тужителот и покрај уплатите не фигурира како сосопственик на станот. Тужената не му го признава правото на идеален дел во истиот. Поради наведеното, тужителот во тужбата истакнува дека има правен интерес да се утврди неговото право а тужената да го трпи запишувањето во јавните книги на надлежниот орган. Со тужбата во која вредноста на спорот е определена на 100.000,00 ден., предлага докази и тоа уплатници за плаќање на име и за сметка на тужената, вербални докази – сведоци за блиските врски и планови со тужената. Тужената го оспорува тужбеното барање, поради непостоење легитимација на странките во спорот ниту по основите за стекнување согласно Законот.По уплата на средствата по договорот за здружување, го склучила договорот за купопродажба на станот по што и е предаден во владение и е запишан во Катастарот на нејзино име. Наведува дека со тужителот биле во деловни односи. Таа го застапувала правното лице на кое тој бил одговорно лице. Докази предлага – уплатници на нејзино име за исплата на купопродажната цена, договор за застапување на правното лице, сослушување на странки

1. Прашање

Дали судот може да постапува по тужбата според наведената вредност на спорот?

2.Прашање

Дали блиски односи на две лица може да добијат третман на вонбрачна заедница?

3. Прашање

Дали судот може да прибавува докази доколку смета дека доставените се недоволни за целосно утврдување на фактичката состојба?

Студија на случај бр.133

Полномошникот на малолетните тужителки А. на возраст од 5 години и Б. на возраст од 2 години со зак. Застапник нивната мајка Р., на расправа наведе дека останува при тужбеното барање да се утврди татковството на тужениот С. со кого мајката на тужителките вонбрачно била соживеана повеќе години.

Тужениот лично на расправа дава изјава дека го признава татковството на децата кои се родени во текот на вонбрачната заедница со мајката на тужителките.

Полномошникот на тужителките изјавува дека ја прифаќа изјавата на тужениот.

1. Прашање

Како ќе постапи судот?

2. Прашање

Дали има рок за поднесување на тужба од детето за утврдување на татковство ?

3. Прашање

Дали можеда се отповика изјава за признавање на татковство?

Студија на случај бр.134

Тужителката против тужениот, поранешен брачен другар, поднела тужба за утврдување право на сопственост на имот стекнат во брак. Со тужбата истакнала и предлог за издавање привремена мерка за обезбедување на побарувањето. Навела дека со тужениот склучиле брак на ден 18.05.2003 год. а при поднесување на предметната тужба е во тек постапка за развод на бракот. Во текот на 2004 год. со заеднички средства купиле стан во површина од 60 м.кв. Меѓутоа, во станот не се вселиле туку продолжиле да живеат кај нејзините родители како и во наредните 5 години а купениот стан го издавале под закуп. Во текот на 2008 година решиле повторно да инвестираат во недвижен имот и купиле уште еден стан во површина од 75 м.кв. за кој подигнале хипотекарен кредит, за што претходно купениот стан го ставиле под хипотека Во станот се вселиле откако комплетно го опремиле со покуќнина. Купиле и земјиште, плац во површина од 700 м.кв. како и 2 возила и тоа ПМВ Цитроен Ц3 и ПМВ Пасат. Двајцата биле вработени со високи примања. Целиот недвижен и подвижен имот е на име на тужениот.Тужениот без согласност на тужената го отуѓил ПМВ Цитроен Ц3 а по одредени трансакции непознати за тужителката, купеното земјиште е запишано и на други две лица непознати за неа. Од разделбата и нејзиното заминување со заедничкото дете кај нејзините родители, владението врз целиот имот го има тужениот. Бидејќи целиот имот е запишан на име на тужениот, кој со

своето однесување на самостојно располагање ја прави веројатна опасноста од осуетување на правото на тужителката врз истиот предлага судот да издаде привремена мерка – забрана на тужениот да врши било каков пренос на правото на сопственост и било какво отуѓување или оптоварување на имотот. Предлага докази – договори за купопродажба на двата стана, договори за купување на возилата, Имотни листови, потврди за плата, фотокопија од лична карта за поранешно и сегашно живеалиште.

1. Прашање

Дали постојат услови за издавање на привремена мерка?

2. Прашање

Дали постојат законски услови за издавање привремена мерка вон рочиште?

3. Прашање

Дали со едно барање може да се истакне предлог за повеќе привремени мерки?

Студија на случај бр.135

Малолетниот тужител А.А, преку законскиот застапник неговата мајка, Б.А, поднел тужба за оспорување на татковство. Во тужбата е наведено дека мајката во текот на 2002 година стапила во брак со лицето Д.А. Кон крајот на наредната година се соживеала со тужениот, С.С. со кого во текот на врската бил зачат сега тужителот. По раѓањето, во МКР во графата татко бил запишан тужениот. Со цел да се утврди биолошкиот родител, таткото на тужителот, неговата мајка и претпоставениот татко се јавиле во МАНУ - Истражувачки Центар за генетско инженерство и биотехнологија каде биле земени примероци од нивната крв и брис од устата на малолетниот тужител. По добивање на податоците според кои наведеното лице, претпоставениот татко е и биолошки татко на тужителот, законскиот застапник поднела тужба за оспорување на татковството на запишаниот татко, нејзиниот сопруг Д.А.

1. Прашање

Зошто во графата татко бил запишан сопругот на зак. Застапник?

2. Прашање

Каков вид одлука се донесува по тужбата за оспорување татковство?

3. Прашање

Дали старателот на дете, може во име на детето да поднесе ваква тужба?

Студија на случај бр.136

Тужителката М. е ќерка на покојниот А. кој починал на ден 08.12.2000 год. По неговата смрт била поведена оствинска постапка, која со решение е запрена поради

немање имот. Покојниот и неговата сопруга В. По склучувањето на бракот живееле во стан под закуп а по извесен период, покојниот купил стан, во кој се вселиле со сопругата. Станот го купил од заштеди од работа во Германија. По неколку години одлучил да го продаде. По продажбата на станот се доселиле кај братот на сопругата во една соба а подоцна ја користеле доградбата (две простории, кујна и купатило) чија изведба била во тек кога се вселувале. Доградбата е лоцирана веднаш до објектот кој братот на сопругата на покојниот го купил и го завел на свое име. Со семејството на братот на сопругата , живееле во семејна заедница неколку месеци по што А. починал. Неговата сопруга продолжила да живее со својот брат. На сопругата покојниот не и соопштил каде ги потрошил средствата од продадениот стан. На неговите штедни книшки во Тутунска банка и во Комерцијална банка не се евидентирани парични средства. За време на животот како корисник на пензија од работа и во Германија и во земјата, дел од паричните средства околу 15.000 денари и давал на сопругата за секојдневно живеење и покривање на потребните издатоци. По неговата смрт таа го остварила правото на семејна пензија. Претходно, во текот на заедничкото живеење со сопругата и семејството на нејзиниот брат, покојниот не остварувал никакви контакти со своите деца. Не контактирал ниту со членови од неговото пошироко семејство. Тужителката како еден од законските наследници со тужбата поднесена против сопругата на нејзиниот покоен татко и нејзиниот брат, бара да се утврди дека доградениот дел на станбениот објект на ул. ---, бр. – во Скопје, во површина од 60 м.кв. е сопственост на покојниот татко и претставува негова оставина.

1. Прашање

Со какви докази може да се докажува стекнувањето на имотот кој потоа би се расправал како оставина?

2. Прашање

Дали законските наследници на покојниот и неговите деца од претходен брак имаат едникви права врз оставината на покојниот?

3. Прашања

Дали фактот на живеење и користење на доградбата во наведениот период би бил доволен да се утврди сопственичко право на покојниот?

Студија на случај бр.137

Тужителот А. е брат на тужените, сестрата Б. и братот В. По смртта на нивниот заеднички татко, тужените спровеле оставинска постапка во која се огласени за законски наследници на по ½ идеален дел од оставината, која се состои од куќа во површина од 90 м.кв. и двор 360 м.кв. како и две ниви и возило. За ова тужителот добил сознание по една година кога сакал да покрене оставинска постапка и утврдил дека е веќе спроведена од тужените. Меѓутоа, целиот имот не бил оставина на таткото. Куќата била изградена за време на

животот на нивната мајка и претставувала брачен имот, како и возилото, што се гледа од извршените плаќања – сметки и уплатници кои датираат од периодот на заедничкиот живот на родителите кои до последен ден заеднички создавале и стекнувале. Ова го потврдуваат сите роднини, соседи и пријатели. Нивите покојниот ги наследил од својот татко. Тужените го искористиле отсуството на тужителот и околноста што нивната мајка е веќе почината и целиот имот, бидејќи бил запишан на име на таткото го расправале како негова оставина во која и не го вклучиле тужителот.

1. Прашање

Дали тужителот има право да бара утврдување на право врз расправена оставина?

2. Прашање

Кој би бил обемот на правото на тужителот?

3. Прашање

Дали застарува правото да се бара оставина со тужба?

Студија на случај бр.138

Тужителот - против тужената, негова сестра поднел тужба за утврдување недозволеност на извршување И бр.—, по пресуда Пбр.—. Со пресудата било утврдено дека при градба на неговиот објект, со дел од кујната и ходникот противправно навлегол во КПбр.--, сопственост на тужената при што зафатил површина од 8,90 м.кв., па бил задолжен да ги отстрани изградените делови од неговиот објект и земјиштето и го предаде на сега тужената или доколку сака да се ослободи од обврската, да и ја надомести штетата со навлегување во нејзиното дворно место во површина од 8, 90 м.кв., по 30.000 денари за м.кв. во рок од 15 дена по прием на пресудата. По правосилноста и извршноста на пресудата е издаден налог за извршување. Со тужбата истакнал и предлог за издавање привремена мерка со која ќе се стави вон сила извршувањето по пресудата а со цел да се спречи настанување на тешки последици доколку пресудата се изврши. Веројатноста на побарувањето за мерката произлегува од фактот дека ако се изврши пресудата, тужителот ќе претрпи ненадоместлива штета врз неговиот објект, односно според изготвената експертиза, статичката и сеизмичка стабилност на неговиот објект би била доведена во прашање.

Тужената го оспорува барањето бидејќи станува збор за алтернативна обврска според која тужителот има право на избор. Доколку и ја надомести штетата, воопшто нема да се поставува било какво прашање во однос на неговиот објект со кој навлегол во нејзиното дворно место.

1. Прашање

Дали е основано истакнато барањето за привремена мерка?

2. Прашање

Дали привремените мерки мора секогаш да се бараат со тужба?

3. Прашање

Дали може да се продолжи траењето на привремената мерка?